

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Opole, dnia 31 października 2024 r.

Poz. 2788

UCHWAŁA NR VIII/48/24 RADY MIEJSKIEJ W LEŚNICY

z dnia 28 października 2024 r.

w sprawie uchwalenia Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Leśnica na lata 2024-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program Opieki nad zabytkami Gminy Leśnica na lata 2024-2027” zaopiniowany pozytywnie przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Leśnicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Rudolf Gajda

Załącznik do uchwały Nr VIII/48/24
Rady Miejskiej w Leśnicy
z dnia 28 października 2024 r.

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI NA LATA 2024-2027

Gmina Leśnica
ul. 1 Maja 9
47-150 LEŚNICA

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI NA LATA 2024-2027

1. Wstęp

Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2024 – 2027 jest kontynuacją Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2019 – 2023, który przyjęty został Uchwałą Nr XI/63/19 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 23 września 2019 roku.

Na dziedzictwo kulturowe człowieka składają się dobra kultury i dobra natury. Zabytki – dawne materialne i niematerialne dobra kultury są ważną częścią składową tego dziedzictwa. Ich ochrona została zadeklarowana jako konstytucyjny obowiązek państwa co zostało zapisane w art.5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zabytki są nie tylko śladem przeszłości, ale także cennym składnikiem kultury współczesnej przyczyniającym się do kształtowania przyjaznego człowiekowi środowiska jego życia.

Ich zachowanie, ochrona i konserwacja jest bardzo istotnym działaniem w interesie publicznym ze względu na znaczenie zabytków w procesie edukacji, humanizacji społeczeństwa, jego kulturowej identyfikacji, a także znaczenie dla sfery ekonomii i gospodarki. Postęp technologiczny, nowoczesne możliwości kształtowania przestrzeni publicznej muszą współistnieć z elementami przeszłości, co ma się przyczyniać do zachowania dla przyszłych pokoleń zabytkowych substancji naszego krajobrazu lokalnego.

Gminę Leśnica należy zaliczyć do terenów o bogatych pokładach dziedzictwa kulturowego w województwie opolskim. Wartość historyczna i kulturowa wybranych zasobów Gminy Leśnica jest unikalna w skali regionu dlatego dbałość o ich ochronę i zachowanie należeć powinna do zadań priorytetowych.

Głównym celem programu jest wzmocnienie ochrony i opieki nad zabytkami, która jest istotną częścią dziedzictwa kulturowego oraz poprawa stanu zabytków w gminie Leśnica.

2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Aktem prawnym regulującym ochronę zabytków w Polsce jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz.1292) która określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Ustawa reguluje zasady uchwalania programów opieki nad zabytkami, poprzez zapis w art. 87 ust. 1, który mówi, że burmistrz sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami. Program ten ma na celu, w szczególności:

1. włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
2. uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
3. zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
4. wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
5. podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
6. określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
7. podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Program ten ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym, a z jego realizacji burmistrz sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy.

Ponadto za pośrednią podstawę prawną dla opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami można uznać treść art. 7. ust. 1. pkt. 9. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.) który mówi, że zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy m. in. kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Najważniejszy akt prawny jakim jest Konstytucja w art. 5 mówi , że „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”, zaś w art. 6 ust. 1 Konstytucji czytamy, że „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju”.

Państwo realizuje swoje obowiązki względem zabytków między innymi za pośrednictwem organów samorządowych różnego szczebla. W tym względzie władzom gminy przypisana została istotna rola w kreowaniu ochrony dziedzictwa kulturowego na podległych im terenach. Gminy z jednej strony są właścicielem dużej ilości dóbr kultury materialnej, z drugiej strony dysponują aparatem administracyjnym umożliwiającym prowadzenie właściwej polityki względem tej sfery życia publicznego.

Celem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami opracowanego w oparciu o gminną ewidencję zabytków jest stworzenie całościowej i wieloletniej strategii ochrony zabytków znajdujących się na terenie gminy Leńnica realizowanej w 4-letnich cyklach – etapach, środkami optymalnymi dostępnymi przez gminę, zarówno prawnymi (zapisy dotyczące ochrony zabytków w planach zagospodarowania przestrzennego) jak też finansowymi (przeznaczenie części budżetu gminy na ochronę zabytków). Kierunek podejmowanych przez gminę działań, mających na celu szeroko pojętą ochronę dziedzictwa kulturowego, określa gminny program opieki nad zabytkami.

Propozycje działań w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami:

- aktualizacja inwentaryzacji zabytków nieruchomych, ruchomych i archeologicznych we współpracy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- bieżąca aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków,
- monitoring stanu i sposobów wykorzystania zabytków,

- współpraca z placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi, fundacjami, kościołami i innymi związkami w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami,
- promocja wartości materialnych oraz wartości niematerialnych, dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- prowadzenie i doskonalenie edukacji na rzecz ochrony dziedzictwa na wszystkich poziomach szkół ze szczególnym uwzględnieniem tradycji lokalnych i idei małych ojczyzn,
- współpraca z właścicielami i użytkownikami obiektów zabytkowych w zakresie ochrony obiektów zabytkowych.

3. Uwarunkowania prawne ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w Polsce

Najważniejszy akt prawny jakim jest Konstytucja w art. 5 mówi, że „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”, zaś w art. 6 ust. 1 Konstytucji czytamy, że „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju”.

Państwo realizuje swoje obowiązki względem zabytków między innymi za pośrednictwem organów samorządowych różnego szczebla. W tym względzie władzom gminy przypisana została istotna rola w kreowaniu ochrony dziedzictwa kulturowego na podległych im terenach. Gminy z jednej strony są właścicielem dużej ilości dóbr kultury materialnej, z drugiej strony dysponują aparatem administracyjnym umożliwiającym prowadzenie właściwej polityki względem tej sfery życia publicznego.

3.1 Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292), która reguluje opiekę na dziedzictwem kulturowym w Polsce szczegółowo definiuje pojęcia:

- 1) zabytek - nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową;

- 2) zabytek nieruchomy - nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa w pkt 1;
- 3) zabytek ruchomy - rzecz ruchomą, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, o których mowa w pkt 1;
- 4) zabytek archeologiczny - zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;
- 5) instytucja kultury wyspecjalizowana w opiece nad zabytkami - instytucję kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, której celem statutowym jest sprawowanie opieki nad zabytkami;
- 6) prace konserwatorskie - działania mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań;
- 7) prace restauratorskie - działania mające na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku, w tym, jeżeli istnieje taka potrzeba, uzupełnienie lub odtworzenie jego części, oraz dokumentowanie tych działań;
- 8) roboty budowlane - roboty budowlane w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego, podejmowane przy zabytku lub w otoczeniu zabytku;
- 9) badania konserwatorskie - działania mające na celu rozpoznanie historii i funkcji zabytku, ustalenie użytych do jego wykonania materiałów i zastosowanych technologii, określenie stanu zachowania tego zabytku oraz opracowanie diagnozy, projektu i programu prac konserwatorskich, a jeżeli istnieje taka potrzeba, również programu prac restauratorskich;
- 10) badania architektoniczne - działania ingerujące w substancję zabytku, mające na celu rozpoznanie i udokumentowanie pierwotnej formy obiektu budowlanego oraz ustalenie zakresu jego kolejnych przekształceń;
- 11) badania archeologiczne - działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego;
- 12) historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny - przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej

zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg;

- 13) historyczny zespół budowlany - powiązaną przestrzennie grupę budynków wyodrębnioną ze względu na formę architektoniczną, styl, zastosowane materiały, funkcję, czas powstania lub związek z wydarzeniami historycznymi;
- 14) krajobraz kulturowy - postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka;
- 15) otoczenie - teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

Ustawa określa zakres działań zmierzających do ochrony zabytków mających na celu:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza zabytku i polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;

- korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- zabytki nieruchome będące, w szczególności:
 - krajobrazami kulturowymi,
 - układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - dziełami architektury i budownictwa,
 - dziełami budownictwa obronnego,
 - obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
 - cmentarzami,
 - parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
 - miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- zabytki ruchome będące, w szczególności:
 - dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
 - numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
 - wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. z 2022 r. poz. 2393);
 - instrumentami muzycznymi,

- wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- zabytki archeologiczne będące, w szczególności: ,
 - pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - cmentarzyskami,
 - kurhanami,
 - relikdami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Ochronie mogą podlegać również nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Ustawa określa formy ochrony zabytków, którymi są:

- wpis do rejestru zabytków;
- wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Cytowana wyżej ustawa w art. 71 pkt 2 mówi, że sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada jednostka samorządu terytorialnego, jest zadaniem własnym tej jednostki.

Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

- ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest ten minister;
- wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa jest udzielana ze środków budżetu państwa, z części,

której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Jednostki samorządu terytorialnego również mogą udzielać wsparcia finansowego czyli dotacji na prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Jednak tryb udzielania takiej dotacji musi być uregulowany poprzez uchwałę organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego.

3.2 Uwarunkowania prawne obowiązujące w zakresie opieki nad zabytkami

Poza ustawą o ochronie zabytków, z punktu widzenia opieki nad nimi, istotne znaczenie mają także normy prawne zawarte szeregu obowiązujących aktów prawnych.

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130) mówi m.in., że w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się zwłaszcza wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r., poz. 725) stanowi m.in., że obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając m.in. ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54) w zakresie dotyczącym ochrony zabytków stanowi m.in., że sejmik województwa może w drodze uchwały, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na środowisko lub na zabytki określić dla terenu województwa bądź jego części rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania, a także sposób realizacji i kontroli tego obowiązku. Art. 101 tejże ustawy mówi, że ochrona powierzchni ziemi polega na zapewnieniu jak najlepszej jej jakości, w szczególności przez zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem zabytków archeologicznych.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) definiuje „tereny zielone” jako „tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym”.

Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków wydaje Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1145) definiuje jeden z celów publicznych jako opiekę nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 87) określa działalność kulturalną jako tworzenie, upowszechnianie i ochronę kultury. Prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego o obowiązkowym charakterze, a państwo sprawuje mecenat nad działalnością kulturalną polegający na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych, a także opieki nad zabytkami i ochrony dziedzictwa narodowego w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą.

3.3 Gminny program opieki nad zabytkami, a inne dokumenty i akty prawa miejscowego.

Instrumentem kształtowania polityki przestrzennej gminy, przy uwzględnieniu uwarunkowań wynikłych z ochrony dziedzictwa materialnego jest Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Leśnica. Dokument ten przyjęty został Uchwałą Nr LIX/383/23 RADY MIEJSKIEJ W LEŚNICY z dnia 27 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Leśnica.

Dla wszystkich miejscowości Gminy Leśnica uchwalone zostały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące dokumenty uchwalone zostały przez Radę Miejską w Leśnicy następującymi aktami prawa miejscowego:

1. UCHWAŁA NR XXXIII/213/01 RADY MIEJSKIEJ W LEŚNICY z dnia 10 września 2001 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Raszowa w gminie Leśnica
2. Uchwała NR XIV/88/07 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 29 października 2007 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa RASZOWA
3. Uchwała NR XXVII/184/08 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 3 grudnia 2008 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa RASZOWA

4. UCHWAŁA NR XXXIII/214/01 RADY MIEJSKIEJ W LEŚNICY z dnia 10 września 2001 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Krasowa w gminie Leśnica
5. Uchwała NR II/10/06 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 4 grudnia 2006 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Krasowa - TERENY PRZEMYSŁOWE
6. UCHWAŁA NR XXIII/114/04 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 18 sierpnia 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Leśnica w części dotyczącej sołectw Dolna, Góra Św. Anny, Kadłubiec, Poręba, Wysoka
7. UCHWAŁA NR XXIII/115/04 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 18 sierpnia 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Leśnica w części dotyczącej sołectw Lichynia, Zalesie Śląskie, Czarnocin
8. Uchwała NR II/11/06 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 4 grudnia 2006 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa ŁĄKI KOZIELSKIE - TEREN PRZEMYSŁOWY, TEREN ZABUDOWY RZEMIEŚLNICZEJ ORAZ TEREN ZABUDOWY USŁUGOWEJ
9. UCHWAŁA NR XX/101/16 RADY MIEJSKIEJ W LEŚNICY z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Łąki Kozielskie”
10. UCHWAŁA NR XLIV/227/14 RADY MIEJSKIEJ W LEŚNICY z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Leśnica
11. UCHWAŁA NR XXXVI/189/17 RADY MIEJSKIEJ W LEŚNICY z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Łąki Kozielskie w gminie Leśnica.
12. Uchwała Nr XLIII/237/18 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Dolna, gmina Leśnica
13. Uchwała Nr XLIII/238/18 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Zalesie Śląskie w gminie Leśnica.
14. Uchwała Nr XXXVI/238/22 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 2 lutego 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Świętej Anny.
15. Uchwała Nr LVIII/374/23 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 30 października 2023 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Leśnica.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Leśnica zgodny jest z kierunkami wyznaczonymi w wymienionych dokumentach oraz Strategią Rozwoju Gminy Leśnica na lata 2022-2032 podjętą Uchwałą Nr XXXIX/256/22 z dnia 25 kwietnia 2022 r.

Elementem realizacji programu jest również Uchwała Nr VIII/65/07 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 23 kwietnia 2007 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Procedura udzielania dotacji z budżetu gminy Leśnica dla właścicieli zabytków wpisanych do rejestru zabytków usankcjonowana została zapisami ww. uchwały, dzięki którym możliwe jest wsparcie finansowe i ochrona zabytkowych dóbr kultury w Gminie Leśnica.

Gmina Leśnica jest członkiem Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia Kraina św. Anny. Nazwa stowarzyszenia nawiązuje do charakterystycznego wzniesienia, będącego wygasłym przed milionami lat wulkanem, jakim jest Garb Chełmu (406 m.n.p.m.), zwany Górą św. Anny. W miejscu tym, usytuowanym w Gminie Leśnica znajduje się Bazylika z bardzo cenną figurą Świętej Anny Samotrzeciej -stanowiąc miejsce święte - powód pielgrzymek tysiąca wiernych.

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR)Stowarzyszenia Kraina św. Anny na lata 2014 –2020 to dokument przyjęty Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Nr 11/2015 z dnia 18.12.2015 roku, zgodnie z którym realizowana jest polityka stowarzyszenia. W dokumencie tym czytamy, m.in. że „Do najważniejszych historycznych zasobów Krainy należą: Klasztor Franciszkański z Bazyliką na Górze św. Anny...”. Celem ogólnym Stowarzyszenia jest atrakcyjna i aktywna Kraina św. Anny, który realizowany jest poprzez cele szczegółowe – rozwój rekreacji i turystyki regionalnej z zachowaniem dziedzictwa lokalnego, poprzez przedsięwzięcia pozwalające na zachowanie dziedzictwa Krainy św. Anny.

Wymienione cele wypracowane zostały z uwzględnieniem opinii mieszkańców stowarzyszenia i lokalnych liderów, a dzięki tym zapisom możliwe jest aplikowanie o środki europejskie na zachowanie i rewitalizowanie obiektów zabytkowych.

4. Charakterystyka i ocena stanu zachowania dóbr kultury.

Gmina Leśnica położona jest we wschodniej części województwa opolskiego, na obszarze o urozmaiconej rzeźbie terenu. Od zachodu graniczy z Gminą Zdieszowice, od północy z Gminą Strzelce Opolskie, od południa z Gminą Kędzierzyn-Koźle, a od wschodu z Gminą Ujazd .

Gminę tworzy miasto Leśnica i 11 sołectw wiejskich: Dolną, Czarnocin, Góra Św. Anny, Kadłubiec, Krasowa, Lichynia, Łąki Kozielskie, Poręba, Raszowa, Wysoka, Zalesie Śląskie.

Na obszarach wiejskich dziedzictwo kulturowe wiąże się z gospodarką rolną, najcenniejszymi zabytkami są tu obiekty sakralne (kościół, kapliczki) oraz układy ruralistyczne z zabudową mieszkalno-gospodarczą.

4.1 Ogólna charakterystyka zasobów kulturowych Gminy Leśnica.

Gminę Leśnica można zaliczyć do terenów o bogatych zasobach dziedzictwa kulturowego regionu, ze względu na unikalność oraz wartość historyczną i kulturową.

Na terenie Gminy zlokalizowanych jest łącznie 370 zabytków, z czego 57% stanowią zabytkowe obiekty budowlane, a 43% zabytki archeologiczne o ustalonej lokalizacji.

O ponadregionalnej wartości zasobów kulturowych Gminy świadczy przede wszystkim wartość kulturowa i historyczna obiektów, unikalność zabytkowych układów przestrzennych i zespołów zabudowy oraz wpisanie na listę pomników historii Góry Świętej Anny.

4.2 Zabytki nieruchome

Na terenie Gminy Leśnica znajduje się ogółem 210 zabytków nieruchomych, z czego 88¹ obiektów wpisanych jest do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Opolu. . Obiekty zabytkowe występują zarówno w mieście Leśnica jak i pozostałych wioskach. Dominującą ilość zabytków znajduje się w Górze Św. Anny - 59 zabytków oraz w Leśnicy – 22 zabytki.

Wśród zabytków nieruchomych najliczniej występują budynki mieszkalne. Uwarunkowania historyczne sprawiły, że licznie występują również kościoły, kaplice i kapliczki, klasztory i zespoły klasztorne, domy pogrzebowe, plebanie. Ciekawe zabytki świadczące o działalności gospodarczej zachowały się w formie wiatraków, pieca wapienniczego, spichlerza. O historii świadczą również dworce kolejowe i założenia folwarczne.

¹ Wśród zabytków wpisanych do rejestru figurują kaplice stacji Drogi Krzyżowej w Grocie Lurdzkiej w Górze Św. Anny wpisane pod jednym numerem rejestrowym w rejestrze zabytków ruchomych oraz kaplice kalwaryjskiej również wpisane pod jednym numerem

Wykaz nieruchomości zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego z terenu miasta i gminy Leśnica przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru WUOZ/ data wpisania do rejestru
1.	Dolna	kościół	1131/66
2.	Dolna	mogiła zbiorowa powstańców śląskich	203/89
3.	Góra Świętej Anny	obszar Góry Św. Anny – pomnik historii	185 z dnia 18.07.1949
4.	Góra Świętej Anny	Dom Pielgrzyma	26/2004 z dnia 27.01.2004 r.
5.	Góra Świętej Anny	Bazylika Świętej Anny	1/50 z dnia 21.11.1950 r.
6.	Góra Świętej Anny	Klasztor w zespole klasztornym Ojców Franciszkanów	1/50 z dnia 21.11.1950 r.
7.	Góra Świętej Anny	dzielnica krzyżankowa tzw. Rajski Plac	1/50 z dnia 21.11.1950 r.
8.	Góra Świętej Anny	kaplica – Brama Wschodnia	2010/74 z dnia 29.04.1974 r.
9.	Góra Świętej Anny	kaplica – dom Annasza	2010/74 z dnia 29.04.1974 r.
10.	Góra Świętej Anny	kaplica III Upadek	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
11.	Góra Świętej Anny	kaplica II Upadek	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
12.	Góra Świętej Anny	kaplica Cedron	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
13.	Góra Świętej Anny	kaplica Wieczernik	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
14.	Góra Świętej Anny	kaplica Święta Weronika	2010/74 z dnia 29.04.1974 r

15.	Góra Świętej Anny	kaplica Włożenie Krzyża	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
16.	Góra Świętej Anny	kaplica Św. Rafała Archanioła	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
17.	Góra Świętej Anny	kaplica Gradusy	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
18.	Góra Świętej Anny	kościół pw. św. Krzyża	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
19.	Góra Świętej Anny	kaplica Ratusz Piłata	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
20.	Góra Świętej Anny	kaplica Zdrada Judasza	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
21.	Góra Świętej Anny	kaplica Płaczące Niewiasty	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
22.	Góra Świętej Anny	Kaplica I Upadek	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
23.	Góra Świętej Anny	Kaplica Pałac Heroda	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
24.	Góra Świętej Anny	kaplica Ogrójec	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
25.	Góra Świętej Anny	kaplica Obnażenie	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
26.	Góra Świętej Anny	kaplica Namaszczenie	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
27.	Góra Świętej Anny	kaplica Pałac Kajfasza	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
28.	Góra Świętej Anny	kaplica Grób Chrystusa	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
29.	Góra Świętej Anny	kaplica Cyrenejczyk	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
30.	Góra Świętej Anny	kaplica Serce NMP	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
31.	Góra Świętej Anny	kaplica Domek NMP	2010/74 z dnia 29.04.1974 r

32.	Góra Świętej Anny	kaplica VI stacja pogrzebowa	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
33.	Góra Świętej Anny	kaplica Pożegnanie z Matką	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
34.	Góra Świętej Anny	kaplica Przyjęcie w niebie NMP	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
35.	Góra Świętej Anny	kaplica Koronacja NMP	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
36.	Góra Świętej Anny	kaplica Królowa Patriarchów	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
37.	Góra Świętej Anny	kaplica Św. Maria Magdalena	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
38.	Góra Świętej Anny	kaplica Św. Helena	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
39.	Góra Świętej Anny	kaplica Dom Pustelnika	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
40.	Góra Świętej Anny	kaplica klasztorna w. Świętego Józefa	2010/74 z dnia 29.04.1974 r
41.	Góra Świętej Anny	Mogiła Powstańców Śląskich	232/89 z dnia 30.12.1989 r.
42.	Góra Świętej Anny	Zbiorowe mogiły żołnierskie	233/89 z dnia 30.12.1989 r.
43.	Góra Świętej Anny	Dawna karczma – obecnie budynek mieszkalny	1776/66 z dnia 07.10.1966 r.
44.	Góra Świętej Anny	Muzeum Czynu Powstańczego	2276/91 z dnia 08.07.1991 r.
45.	Góra Świętej Anny	piec wapienniczy	2226/90 z dnia 10.07.1990 r.
46.	Raszowa	kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych	142/54 z dnia 27.12.1954 r.
47.	Raszowa	dawny spichlerz	2072/82 z dnia 18.02.1982 r.
48.	Wysoka	kościół parafialny p.w. świętego Floriana	141/54 z dnia 27.12.1954 r.

49.	Zalesie Śląskie	kościół parafialny p.w. Św. Jadwigi	885/64 z dnia 15.05.1964 r.
50.	Leśnica	osiedla zabytkowe	155/57 z dnia 12.09.1957 r.
51.	Leśnica	kościół pw. Trójcy Świętej	1135/66 z dnia 10.02.1966 r.
52.	Leśnica	Kościół pw. NMP	1136/66 z dnia 10.02.1966 r.
53.	Leśnica	mogiła zbiorowa powstańców śląskich	204/89 z dnia 14.02.1989 r.
54.	Leśnica	dom, ul. Chrobrego 11	1889/67 z dnia 12.10.1967 r.
55.	Leśnica	dom, ul. Chrobrego 17	1891/67 z dnia 12.10.1967 r.
56.	Leśnica	dom, ul. Ludowa 1	1893/67 z dnia 12.10.1967 r.
57.	Leśnica	dom, ul. Ludowa 3	1894/67 z dnia 12.10.1967 r.
58.	Leśnica	dom, ul. Ludowa 5	1895/67 z dnia 12.10.1967 r.
59.	Leśnica	dom, ul. Ludowa 7	1896/67 z dnia 12.10.1967 r.
60.	Leśnica	dom, ul. Ludowa 9	1897/67 z dnia 12.10.1967 r.
61.	Leśnica	dom, Pl. Narutowicza 4	1880/67 z dnia 01.06.1967 r.
62.	Leśnica	dom, Pl. Narutowicza 7	1881/67 z dnia 01.06.1967 r.
63.	Leśnica	dom, Pl. Narutowicza 8	1882/67 z dnia 02.06.1967 r.
64.	Leśnica	dom, Pl. Narutowicza 12	1883/67 z dnia 02.06.1967 r.

65.	Leśnica	dom, Pl. Narutowicza 22	1884/67 z dnia 02.06.1967 r.
66.	Leśnica	dom, Pl. Narutowicza 23	1885/67 z dnia 02.06.1967 r.
67.	Leśnica	dom, Pl. Narutowicza 24	1887/67 z dnia 11.10.1967 r.
68.	Leśnica	dom, Pl. Narutowicza 25	1888/67 z dnia 11.10.1967 r.
69.	Poręba	Kościół Wniebowzięcia NMP	2010/74 z dnia 29.04.1974 r.
70.	Góra Świętej Anny	Grota Lurdzka Matki Boskiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
71.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji I Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
72.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji II Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
73.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji III Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
74.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji IV Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
75.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji V Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
76.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji VI Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
77.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji VII Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
78.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji VIII Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
79.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji IX Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
80.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji X Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
81.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji XI Drogi Krzyżowej przy Grocie Matki Boskiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.

82.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji XII Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
83.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji XIII Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
84.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji XIV Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.
85.	Leśnica	dworzec kolejowy	Ka.A.t.I 81/2009 11.02.2009
86.	Leśnica	dom, ul. Ligonia 2	1892/67 z dnia 12.10.1967 r.
87.	Leśnica	dom, 1 Maja 3	1899/67 z dnia 12.10.1967 r.
88.	Góra Św. Anny	Budynek gospodarczy – tzw. kuźnia w zespole klasztoru OO. Franciszkanów	Ks. A t. I 208/2013 z dnia 14.10.2013 r.

Tabela 1 - obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego

Obiekty wpisane do rejestru zabytków, a w rzeczywistości nie istniejące:

1.	Leśnica	dom, ul. Młyńska 2	I poł. XIX	1898/67 z 12.10.1967
2.	Leśnica	młyn wodny, ul. Porębska 6	XIX	972/65 z 28.01.1965
3.	Wysoka	dom nr 46	1733	1918/67 z 21.10.1967

Tabela 2 - nieistniejące figurujące w rejestrze zabytków województwa opolskiego

4.3 Zabytki ruchome

Dużą wartość kulturową stanowią zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków. Są to głównie obrazy, rzeźby, ołtarze w kościołach i obiektach sakralnych oraz wyposażenie kaplic kalwaryjskich.

Ogółem w rejestrze znajdują się 54 zabytki ruchome, z czego 43 to zabytki znajdujące się w Górze Świętej Anny, 6 zabytków ruchomych znajduje się w Leśnicy, 2 w Wysokiej, 2 w Zalesiu Śląskim i 1 w Raszowej.

Wykaz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Miejsce zabytku / Obiekt	Zabytek	Numer rejestru/ Data wpisania do rejestru
	Góra Św. Anny <i>Bazylika Świętej Anny</i>	Zespół zabytków: płaskorzeźba Chrystus i Maria drewno polichromowane, późny gotyk XVI w. 80 cm obrazy 12 Apostołów (9 szt.) olej na płótnie XVIII wiek 48 x 36	Ks.B.t.III-593/72 10.06.1972 r.
	Góra Św. Anny <i>Bazylika Świętej Anny</i>	Rzeźba św. Anny Samotrzeciej drewno polichromowane złożone gotyk koniec XV w., wysokość 55 cm	Ks.B.t.V-744/88 24.06.1988 r.
	Góra Św. Anny <i>Bazylika Świętej Anny</i>	Zespół zabytków: Ołtarz główny pw. św. Anny Ołtarz boczny pw. Matki Bożej Ołtarz boczny pw. św. Józefa Ołtarz boczny pw. św. Piotra z Alkantary Obraz „Św. Barbara” Obraz „Św. Piotr z Alkantary” Obraz „Św. Teresa z Avila” Obraz „Św. Antoni Padewski” Obraz „Św. Klara (?)” lub „Św. Scholastyka (?)” Obraz „Św. Jadwiga” Obraz „Św. Otylia” Ołtarz boczny pw. św. Antoniego Padewskiego Ołtarz boczny pw. św. Jadwigi Ołtarz boczny pw. św. Franciszka Ambona Obraz „Św. Franciszek” Obraz „Serce Jezusa” Obraz „Powitanie Marii w niebie” Obraz „Koronacja Najświętszej Marii Panny” Obraz „Wniebowzięcie Matki Boskiej” Obraz „Portret Melchiora Ferdynanda Gaschin” Obraz „Portret Jerzego Adama Franciszka Gaschin” Konfesjonał	Ks.B.t.I-17/1-23/03 08.10.2003 r.
	Góra Św. Anny <i>Bazylika Świętej Anny</i>	Rzeźba św. Jan Nepomucen	Ks.B.t.I-18/03 08.10.2003 r.
	Góra Św. Anny <i>Bazylika Świętej Anny</i>	Zespół dwóch płaskorzeźb: „Modlitwa Chrystusa w Ogrójcu” „Pieta”	Ks.B.t.I-79/1-2/06 27.01.2006 r.
	Góra Św. Anny <i>Klasztor Franciszkanów</i>	Obraz „Królowa Patriarchów”	Ks.B.t.I-74/05 05.08.2005 r.
	Góra Św. Anny	Rzeźba „Madonna z Dzieciątkiem”	Ks.B.t.I-76/05

	<i>Klasztor Franciszkanów</i>		10.08.2005 r.
	<i>Góra Św. Anny Klasztor Franciszkanów</i>	Obraz „Święty Józef z Dzieciątkiem”	Ks.B.t.III-216/10 30.12.2010 r.
	<i>Góra Św. Anny Kaplica Świętych Schodów – Gradusy</i>	Zespół zabytków: Kartusz fundacyjny Antoniego de Gaschin Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: Biczowanie Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: Cierniem koronowanie Rzeźba – Krucyfiks Dekoracja malarska sklepienia z wizerunkami Proroków i Patriarchów Starego Testamentu Zespół malowideł ściennych ze scenami: Przypowieść o bogaczu i ubogim Łazarzu, Ofiara Izaaka, Przypowieść o uzdrowieniu niewidomego od urodzenia (?), Chrystus Dobry Pasterz, Krzew Gorejący	Ks.B.t.I-30/1-6/04 16.08.2004 r.
	<i>Góra Św. Anny Kaplica Pałac Piłata</i>	Zespół zabytków: – Grupa rzeźbiarska – Ecce Homo – Obraz „Rozmowa Chrystusa z Piłatem” – Obraz „Okazanie Jezusa tłumowi” – Obraz „Piłat umywający ręce”	Ks.B.t.I-31/1-4/04 20.08.2004 r.
	<i>Góra Św. Anny Kaplica Wieczernik</i>	Zespół zabytków: – Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: Ostatnia Wieczerza – Zespół dekoracji ściennej z malowidłami: Obmycie nóg, Melchizedech błogosławi Abrama, Wieczerza Paschalna, Zesłanie Ducha Św., Przypowieść o uczcie; oraz obrazami-tondami ze scenami o tematyce biblijnej – Dekoracja malarska na sklepieniu z przedstawieniem Baranka Apokaliptycznego i ze scenami: Adoracja Najświętszego Sakramentu, Pierwsza Komunia Święta, Boże Ciało, Namaszczanie chorych	Ks.B.t.I-32/1-3/04 24.08.2004 r.
	<i>Góra Św. Anny Kaplica Pałac Heroda</i>	Zespół zabytków: – Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: Chrystus przed Herodem – Zespół malowideł ściennych: Św. Jan Chrzciel przed Herodem, Uwięzienie Józefa, Jezus i kobieta cudzołożna	Ks.B.t.I-33/1-3/04 25.08.2004 r.

		– Dekoracja malarska na sklepieniu ze scenami: Ścięcie Św. Jana Chrzciciela, Ucieczka z Sodomy i Gomory, Zuzanna i starcy, Arka Noego	
	Góra Św. Anny <i>Kaplic Św. Weroniki</i>	Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: Chrystus ze Św. Weroniką	Ks.B.t.I-34/04 26.08.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Przejęcie Krzyża</i>	Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: Chrystus przyjmujący krzyż	Ks.B.t.I-35/04 27.08.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Spotkanie z Matką</i>	Zespół zabytków: – Ołtarz z obrazem „Chrystus niosący krzyż” – Ołtarz z obrazem „Matka Boska”	Ks.B.t.I-36/1-2/04 27.08.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Brama Zachodnia (Drugi Upadek Chrystusa)</i>	Rzeźba – Upadek Chrystusa pod Krzyżem	Ks.B.t.I-37/04 27.08.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Pierwszy Upadek Chrystusa</i>	Rzeźba – Upadek Chrystusa pod Krzyżem	Ks.B.t.I-38/04 27.08.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Szymona Cyrenejczyka</i>	Rzeźba – Chrystus i Szymon Cyrenejczyk	Ks.B.t.I-39/04 27.08.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Pałac Kajfasza i Więzienie</i>	Zespół zabytków: – Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: Chrystus przed Kajfaszem – Zespół malowideł ściennych ze scenami: Chrystus przed Kajfaszem, Zaparcie się Piotra wg Ewangelii Św. Łukasza, Zaparcie się Piotra wg Ewangelii Św. Marka, Józef sprzedany przez braci, Zdrada Judasza oraz wizerunkami Św. Piotra i Judasza – Malowidło ścienne: Chrystus przed Kajfaszem – Grupa rzeźbiarska – Naigrywanie	Ks.B.t.I-40/1-4/04 02.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Domek Maryi</i>	Zespół zabytków: – Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim „Zwiastowanie” – Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: „Zaśnięcie Marii” – Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: „Święta Rodzina”	Ks.B.t.I-41/1-3/04 03.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Pałac Annasza</i>	Zespół zabytków: – Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: Chrystus przed Annaszem – Obraz „Chrystus przed Annaszem”	Ks.B.t.I-42/1-2/04 03.09.2004 r.

	Góra Św. Anny <i>Kaplica Brama Wschodnia</i>	Obraz „Uwięzienie Chrystusa”	Ks.B.t.I-43/04 06.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Potok Cedron</i>	Obraz „Chrystus w Potoku Cedron”	Ks.B.t.I-44/04 06.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica VI Stacja Pogrzebowa</i>	Obraz „Maryja niesiona na marach”	Ks.B.t.I-45/04 06.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Grób i Wniebowzięcie NMP</i>	Zespół zabytków: – Ołtarz pw. Wniebowzięcia NMP – Rzeźba – Wniebowzięcie NMP – Rzeźba – Zaśnięcie NMP (wym.110x165 cm) – Rzeźba – Św. Joachim – Rzeźba – Św. Józef – Rzeźba – Zaśnięcie NMP (wym.155x50x40 cm) – Obraz „Wniebowzięcie NMP” – Dekoracja malarsko-sztukatorska z przedstawieniem Trójcy Św. w apsydzie prezbiterium – Dekoracja malarsko-sztukatorska na sklepieniu nawy Konfesjonał, 2 szt.	Ks.B.t.I-46/1-10/04 06.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Ogrójec</i>	Rzeźba – Modlitwa Jezusa na Górze Oliwnej	Ks.B.t.I-47/04 07.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Pojmania</i>	Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: Pocałunek Judasza	Ks.B.t.I-48/04 08.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplice: Królowa Aniołów, Królowa Patriarchów, Pożegnanie, Przyjęcie w niebie</i>	Zespół obrazów: – Obraz „Królowa Aniołów” – Obraz „Królowa Patriarchów” – Obraz „Pożegnanie” – Obraz „Przyjęcie w niebie”	Ks.B.t.I-49/1-4/04 08.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplice: Królowa Aniołów, Królowa Patriarchów, Matki Miłosierdzia</i>	Malowidła ściennie: – Obraz „Matka Miłosierdzia” – Obraz „Królowa Aniołów” – Obraz „Królowa Patriarchów”	Ks.B.t.III-215/1-3/10 30.12.2010 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Koronacji NMP</i>	Ołtarz pw. Koronacji NMP z obrazem „Koronacja NMP”	Ks.B.t.I-50/04 08.09.2004 r.
	Góra Św. Anny	Obraz „Św. Helena”	Ks.B.t.I-51/04

	<i>Kaplica Św. Heleny</i>		08.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Obnażenie</i>	Zespół zabytków – Obraz „Obnażenie Chrystusa” – Obraz „Zdarcie szat z Józefa przez braci”	Ks.B.t.I-52/1-2/04 23.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica III Upadek</i>	Zespół zabytków ruchomych: – Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim: Upadek Chrystusa pod krzyżem – Ołtarz pw. Matki Boskiej Bolesnej – Zespół witraży w partii prezbiterium, 3 szt. – Zespół witraży w partii nawy i nad drzwiami wejściowymi, 7 szt.	Ks.B.t.I-53/1-4/04 19.10.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Pustelnia</i>	Ołtarz pw. Matki Boskiej (umieszczony w elewacji Domku Pustelnika)	Ks.B.t.I-54/04 20.10.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kościół Świętego Krzyża</i>	Zespół zabytków ruchomych: – Ołtarz z obrazem „Przybicie do krzyża” – Ołtarz z obrazem „Ukrzyżowanie” – Ołtarz z obrazem „Zdjęcie z krzyża” – Dekoracja malarska sklepienia ze scenami: Kain i Abel, Ofiara Abrahama, Mojżesz wyprowadzający wodę ze skały, Modlitwa Jozue – Zespół dekoracji ściennych z malowidłem: Sąd Ostateczny oraz wizerunkami proroków: Jeremiasza, Izajasza, Ezechiela i Dawida – Obraz „Portret hrabiego Jerzego Adama von Gaschin” – Obraz „Portret hrabiego Antoniego von Gaschin”	Ks.B.t.I-55/1-7/04 27.10.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Namaszczenia</i>	Obraz „Złożenie Chrystusa do grobu”	Ks.B.t.I-56/04 29.10.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Grób Pana Jezusa</i>	Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim „Złożenie Chrystusa do grobu”	Ks.B.t.I-57/04 29.10.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica św. Marii Magdaleny</i>	Zespół zabytków: – Ołtarz pw. św. Marii Magdaleny z obrazem „Św. Maria Magdalena” – Płyta nagrobna Antoniego de Gaschin – Kartusz fundacyjny Antoniego de Gaschin	Ks.B.t.I-58/1-3/04 07.09.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica Płaczące Niewiasty</i>	Zespół zabytków ruchomych: – Obraz „Chrystus niosący krzyż” – Obraz „Płaczące niewiasty”	Ks.B.t.I-59/1-2/04 02.11.2004 r.
	Góra Św. Anny <i>Kaplica św. Rafała</i>	Ołtarz z przedstawieniem rzeźbiarskim „Archanioł Rafał z Tobiaszem”	Ks.B.t.I-60/04 02.11.2004 r.
	Góra Św. Anny	Zespół zabytków:	Ks.B.t.I-61/1-3/04

	<i>Kaplica św. Józefa</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Obraz „Śmierć św. Józefa” – Rzeźba „św. Jan Nepomucen” – Rzeźba „św. Roch” 	03.11.2004 r.
42.	Góra Św. Anny	Zespół Grot Stacji Drogi Krzyżowej i Groty Lurdzkiej	Ks.B.t.I-73/1-15/05 20.07.2005 r.
43.	Góra Św. Anny	Pomnik Czynu Powstańczego	Ks.B.t.V-734/86 25.02.1986 r.
44.	Leśnica <i>Kościół pw. Trójcy Świętej</i>	Zespół zabytków: <ul style="list-style-type: none"> – Ołtarz, 4 szt. – Chrzcielnica – Rzeźba, 3 szt. – Płyta nagrobna – Obraz – Stolarka – drzwi, 2 szt. – Monstrancja – Kielich 	Ks.B.t.I-23/04 27.04.2004 r.
45.	Leśnica <i>Kościół pw. Trójcy Świętej</i>	Ambona	ss.B.t.I-62/04 25.08.2004 r.
46.	Leśnica <i>Kościół pw. Trójcy Świętej</i>	Obraz „Matka Boska z Dzieciątkiem”	Ks.B.t.I-77/05 06.09.2005 r.
47.	Leśnica <i>Kościół pw. Trójcy Świętej</i>	Instrument organowy Opus 458 wraz z prospektem	Ks.B.t.IV-367/2018 07.02.2018
48.	Leśnica <i>Plac Narutowicza</i>	Rzeźba – św. Jan Nepomucen	ks.B.t.V-863/91 14.06.1991 r.
49.	Leśnica <i>kapliczka przy ul. Żyrowskiej</i>	Rzeźba – św. Juda Tadeusz	ks.B.t.IV-689/77 15.09.1977 r.
50.	Raszowa <i>Kościół pw. Wszystkich Świętych</i>	Zespół zabytków ruchomych: <ul style="list-style-type: none"> – Ołtarz główny z obrazem „Adoracja Wszystkich Świętych” – Ołtarz boczny pw. Matki Boskiej Różańcowej z obrazami „Matka Boska Różańcowa” i „Bóg Ojciec” i rzeźbami dwóch nn. Świętych – Ołtarz boczny pw. Chrystusa Dobrego Pasterza z obrazami „Chrystus Dobry Pasterz” i „Niezidentyfikowany Święty” i rzeźbami nn. świętego i anioła – Ołtarz boczny pw. św. Józefa z obrazem „Św. Józef z Dzieciątkiem” i rzeźbami św. Florian i św. Franciszek 	Ks.B.t.I-68/1-10/04 27.12.2004 r.

		<ul style="list-style-type: none"> – Ołtarz boczny pw. Gorejącego Serca Jezusa z obrazem "Jezus z Gorejącym Sercem" i rzeźbami Jan Chrzciciel i nn. Święty – Ambona – Chrzcielnica – Prospekt organowy – Obraz – Stacje Drogi Krzyżowej, 14 szt. – Drzwi 	
51.	Wysoka Kościół pw. św. Floriana	Zespół zabytków: <ul style="list-style-type: none"> – Chrzcielnica – granit różowy – Rzeźba Matki Boskiej – drewno polichromowane 76 x 26 – Rzeźba św. Jana Ewangelisty – drewno polichr. 85 x 27 – Dekoracja sgraffitowa prezbiterium fresk – Ambona – drewno polichromowane 225 – Balustrada przed ołtarzem w kaplicy NP. Marii drewno malowane – krata żelazna kuta (1602 r.) 3,5 x 6 	Ks.B.t.III-591/1-7/72 10.06.1972 r.
52.	Wysoka ul. Strzelecka	Figura Trójcy Świętej	Ks.B.t.III-590/72 10.06.1972 r.
53.	Zalesie Śląskie Kościół pw. św. Jadwigi	Ołtarz główny z obrazem „Wizja św. Jadwigi Śląskiej”	Ks.B.t.II-154/09 05.03.2009 r.
54.	Zalesie Śląskie Kapliczka ul. Św. Jadwigi	Rzeźba św. Jan Nepomucen	Ks.B.t.V-849/90 10.12.1990 r.

Tabela 3 - zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego

4.4 Zabytki archeologiczne

Zabytki archeologiczne są zabytkami nieruchomymi, będącymi powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów.

Na terenie Gminy Leśnica występują liczne stanowiska archeologiczne, których liczba została przedstawiona w poniższej tabeli.

Lp.	Miejscowość	Ilość stanowisk archeologicznych
1.	Czarnocin	3
2.	Dolna	9
3.	Góra Świętej Anny	12

4.	Kadłubiec	8
5.	Łąki Kozielskie	3
6.	Poręba	4
7.	Raszowa	13
8.	Wysoka	60
9.	Zalesie Śląskie	18
10.	Miasto Leśnica	29

Tabela 4 - wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie Gminy Leśnica

Wśród 159 stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie Gminy Leśnica 3 zostały wpisane do rejestru zabytków.

Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu Gminy Leśnica wpisanych do rejestru zabytków archeologicznych przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Funkcja obiektu	Bliższa chronologia	Nr rejestru
1.	Wysoka	1	Grodzisko	XIV w.	A-344/72
2.	Zalesie Śląskie	1	Osada	III-IV w.	A-11/65
3.	Zalesie Śląskie	8	Osada	Późny okres wpływów rzymskich	A-418/75

Tabela 5- wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków

4.5 Cmentarze

W gminie Leśnica znajduje się 6 cmentarzy parafialnych. Usytuowane są one w Dolnej, Górze Św. Anny, Leśnicy, Raszowej, Wysokiej i Zalesiu Śląskim.

Na cmentarzach tych, z wyjątkiem Wysokiej, znajdują się groby powstańców śląskich, które wpisane są do rejestru zabytków. Wszystkie groby powstańców są w bardzo dobrym stanie, zostały odremontowane w ostatnich latach.

Największym cmentarzem jest cmentarz parafialny w Leśnicy. Groby usytuowane są zarówno na wzniesieniu wokół kościoła Matki Bożej jak i w częściach poniżej kościoła. Na cmentarzu

tym znajduje się wiele pomników sprzed II wojny światowej. Od 5 lat z inicjatywy Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim koło Leśnica i Fundacji Ziemi Leśnickiej udało się pozyskać środki i corocznie, sukcesywnie odnawiane są zabytkowe pomniki nagrobne, zarówno pomniki polskie jak i niemieckie.

Za miastem Leśnica, od ulicy Strzeleckiej, na wzniesieniu wśród pól, na działce Skarbu Państwa znajduje się cmentarz żydowski. Teren cmentarza jest ogrodzony, zachowane zostały jeszcze niektóre nagrobki, w większości rozbite i przewrócone.

Cmentarze w Gminie Leśnica świadczą o historii tej ziemi i są pięknym świadectwem wielokulturowości i jej dziedzictwa kulturowego.

5. Charakterystyka miejscowości w gminie Leśnica

Leśnica – stolica Gminy Leśnica.

Obszar starego miasta wpisany do rejestru zabytków - nr rej. 155/57 Leśnica.

Leśnica, położona jest na południowo-wschodnim zboczu Góry Św. Anny. Miasto, w którego herbie znajduje się złoty orzeł górnośląski na błękitnym tle, jest siedzibą władz gminy od roku 1973 i obejmujących następujące wioski: Czarnocin, Dolną, Górę Św. Anny, Kadłubiec, Krasową, Lichynię, Łąki Kozielskie, Porębę, Raszową, Wysoką i Zalesie Śląskie. Łączna powierzchnia gminy wynosi 95 km kwadratowych.

Najdawniejsze ślady obecności człowieka w tym rejonie pochodzą z okresu paleolitu (ok. 70 000 – 8 000 lat p.n.e). Nie wiadomo jednak, kiedy powstała pierwsza osada na terenie dzisiejszej Leśnicy, której nazwa sugeruje obfitość leśnych obszarów. Po raz pierwszy pojawia się ona – jako Lesnicie – w roku 1217 w dokumencie księcia opolskiego Kazimierza I. Ta targowa osada należała wówczas do książęcego kapelana

Leśnica, kościół pw. Trójcy Świętej

Sebastiana i jego brata Grzegorza. W tym czasie Leśnica otrzymała prawo niemieckie, korzystnie wpływające na rozwój miejscowości. Dokument z roku 1257, wydany przez księcia Władysława I, poświadcza, że w Leśnicy stał już wtedy drewniany kościół parafialny pod wezwaniem Trójcy Świętej, który spłonął w roku 1451. Pół wieku później na jego miejscu stanął kościół św. Marcina. Obecna świątynia Trójcy Świętej zbudowana została dzięki staraniom księdza Krzysztofa Miklisa w roku 1717. Obiekt ten został przebudowany i powiększony w latach 1938-1939.

Nazwa miasta przez wieki podlegała mniejszym bądź większym modyfikacjom. W dokumencie wystawionym w roku 1320 występuje jako Lessinecz, a w rejestrze świętopietrza legata papieskiego z roku 1335 jako Lessnicz. W XIV wieku miasto otoczone było murami z trzema bramami: lichyńską, kozielską i żyrowską. W roku 1386 wójtem był niejaki Pakosz z Bierawy, który uzyskał gwarancje dziedziczenia tej funkcji pod warunkiem dochowania lojalności wobec książąt opolskich. Leśnica miała już wtedy łaźnię miejską, ławę piekarską, rzeźniczą i łąwy szewskie.

W roku 1429 miasto zostało zniszczone przez husytów. Mniej więcej w tym czasie po raz pierwszy w dokumentach pojawia się nazwisko Strzała. Jego rodzina przez dwa wieki sprawowała w Leśnicy rządy wójtowskie. Podczas remontu kościoła w 2004 roku odkryto tablice nagrobne rodu Strzała. W połowie XV wieku proboszczem w kościele Matki Bożej był Piotr Dutko. Był to czas politycznego zamętu i waśni pomiędzy śląskimi książętami piastowskimi, którzy wcześniej uznali się za zwolenników korony czeskiej. Miasto spłonęło, a później wraz z okolicznymi wsiami było plądrowane przez księcia oświęcimsko-gliwickiego Janusza, który opuścił Leśnicę dopiero po otrzymaniu 1 700 guldenów i ugodzie z księciem opolskim Mikołajem I.

W 1562 roku Leśnicę i Strzelce przejął jako zastaw pod pożyczkę hrabia Jerzy Redern. Ta część Śląska znajdowała się już wtedy we władaniu monarchii habsburskiej. Cesarz Maciej ostatecznie sprzedał miasto właśnie Redernom, a na cesarskim dworze pojawił się syn leśnickiego mieszczanina Jerzy Górecki, który stał się przybocznym lekarzem cesarza. Tę samą rolę Górecki pełnił u boku królów polskich – Zygmunta III Wazy i Władysława IV Wazy. Słynny lekarz nie zapomniał o swych krajanach i sporządziwszy w roku 1634 testament, ufundował przy kościele Trójcy Świętej collegium a także stypendia dla dwóch ubogich chłopców – studenta teologii i medycyny. Każdy stypendysta nie mógł jednak pobierać pieniędzy dłużej niż cztery lata. Leśniczanie nie zapomnieli o swym sławnym ziomku. Przypomina o nim tablica usytuowana w Rynku i jego imieniem nazwana została jedna z ulic w mieście.

Wielkie straty materialne i cierpienia miejscowej ludności przyniosła wojna między katolikami, a protestantami, zwana trzydziestoletnią (1618-1648). Miasto zajmowane było m.in. przez wojska polskie, tzw. lisowczyków, oraz szwedzkie. Te drugie urządziły sobie stajnię w kościele Matki Bożej (obecne wzgórze cmentarne). Miasteczko na długie lata podupadło, tym bardziej, że trawiły je liczne pożary. Najgroźniejszy z nich wybuchł 6 czerwca roku 1711, kiedy to spłonęła czwarta część miasta. Szczęśliwie uchwalił się wówczas kościół parafialny i z tego powodu – od roku 1715 – w rocznicę ocalenia urządzano procesję dziękczynną. W Leśnicy szalała także wielka epidemia (1656), która zdziesiątkowała jej mieszkańców.

W połowie XVIII wieku, w następstwie tzw. wojen śląskich, Leśnica znalazła się pod panowaniem pruskim. Była miasteczkiem targowym i rzemieślniczym. Jarmarki odbywały się kilka razy w roku, w niedziele i święta. W roku 1787 Leśnica, zamieszkała przez 656 mieszkańców (w tym 12 żydów), otoczona była trzema przedmieściami. Liczyła 122 domy prywatne, 5 młynów wodnych oraz 45 stodół. Ponadto dokumenty wymieniają 3 obiekty sakralne, plebanię, szkołę, szpital oraz browar.

Przeszłość miasta należy kojarzyć z dziejami wielkich rodów magnackich: Redernami, Promnitzami (od roku 1638) oraz Colonnami (od 1650 do 1807). W okresie wojen napoleońskich Leśnica przestała być miastem prywatnym i uzyskała samorząd. W latach 1807-1808 stacjonowały tu wojska francuskie i bawarskie, a w roku 1813 rosyjskie.

Leśnica - widok na Rynek z lotu ptaka

W połowie XIX wieku na Śląsku pojawiła się kolej żelazna. Stację kolejową na linii Opole – Kędzierzyn ustanowiono na prośbę leśnickiego magistratu w nieodległych Zdieszowicach. Leśnica liczyła już wtedy 1 272 mieszkańców (w tym 25 ewangelików i 66 żydów). W 1845 roku poza wspomnianymi już młynami, szkołą, browarem i szpitalem, źródła wspominają o istnieniu apteki i gorzelni. Miasto

nadal specjalizowało się w rzemiośle i handlu (dniami targowymi były wtorki), ale rozwinęło się także sadownictwo i warzywnictwo. Stopniowo, lecz zauważalnie rosła liczba mieszkańców, z których część mówiła po polsku, część po niemiecku, pozostali byli obcojęzyczni. W roku 1880 roku Leśnica liczyła 1 489, w 1892 – 1 546, w 1910 – 1 713, a w 1939 – aż 3 335 osób (wraz z wcielonym do miasta wolnym wójtostwem i Księżowsią). W 1934 Leśnica otrzymała własny, piękny dworzec kolejowy - połączenie z Kędzierzynom i Strzelcami.

Jak przed wiekami, także w XX stuleciu dzieje miasta splotły się z historią powszechną. Z frontów I wojny światowej (1914-1918) nie powróciło do swych domów 165 mieszkańców Leśnicy. Parę lat później ziemia leśnicka była areną krwawych walk powstańczych. Do historii przeszła przede wszystkim bitwa pod Górą Św. Anny (1921) – jeden z ostatnich najbardziej znanych epizodów III powstania śląskiego.

Po podziale Górnego Śląska i odrodzeniu Rzeczypospolitej Polskiej, ziemia leśnicka pozostała po niemieckiej stronie granicy. W roku 1936 urzędową nazwę Leschnitz zamieniona na Bergstadt.

Także II wojna światowa przyniosła wiele ofiar wśród tutejszych mieszkańców. W styczniu roku 1945 zginęło wielu cywilów i ok. 100 pacjentów zakładu leczniczego, zamordowanych przez wkraczające wojska radzieckie.

Pierwszym powojennym burmistrzem został Paweł Lelonek. Miasto początkowo raczej słabo się rozwijało i w roku 1950 groziło mu odebranie praw miejskich. Przez długi czas liczyło mniej mieszkańców niż przed wojną. W roku 1961 zameldowanych było 2 218 osób, w roku 1974 – 2 807, a w roku 1988 – 3 119 osób, w roku 2011 - 2 677, na dzień 31 grudnia 2018 r. Leśnica liczyła 2 517 mieszkańców. Aktualnie zameldowanych jest 2450 mieszkanców.

W latach 1990 – 2009 Burmistrzem Leśnicy był Hubert Kurzał, a od roku 2009 funkcję tę pełni Łukasz Jastrzembski.

W mieście aktywnie działają organizacje społeczne: Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, Fundacja Ziemi Leśnickiej, Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych, Edukacyjnych i Artystycznych TIKEA, Ochotnicza Straż Pożarna, Ludowy Zespół Sportowy Sokół-Leśnica.

Czarnocin

W dokumentach pojawia się już w roku 1485 jako Czarnozeme (w następnych stuleciach jako Czarnozenie, Czanozenie, Czarnosin, Czarnosień i – do roku 1945 - Scharnosin). Przez długie lata miejscowość była przyporządkowana parafii leśnickiej. W roku 1720 spis wykazał 97 mieszkańców.

Czarnocin – nazywany nieraz, z uwagi na swą urodę i liczne ciekły wodne - Szwajcarią Śląską - jest ekologiczną i turystyczną wizytówką leśnickiej gminy. Do spacerów zachęcają stworzone w ostatnich latach ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne i ekoturystyczne. Jedną z nich prowadzi do granicy z sołectwem Lichynia. Zobaczyć tam można wiele osobliwości krajobrazowych i przyrodniczych.

Największym skarbem Czarnocina jest stary bukowy las z okazami 150-letnich drzew, który postanowiono zachować i chronić. W roku 1997 zarządzeniem ministra ochrony środowiska utworzono dwa rezerваты leśne: „Boże Oko” i „Grafik”. W rezerwacie „Grafik” znajduje się kamienny pomnik z wyrytym napisem „Filio”, upamiętniający tragiczną śmierć na polowaniu młodego hrabiego Renarda, syna właściciela dóbr strzeleckich Andreasa Marii Renarda.

W 1910 roku Czarnocin liczył 374 mieszkańców, w 1939 roku - 272, w roku 2011 - 158 osób, w roku 2018 – 146, pod koniec 2023 r.- 130.

Dolna

Jej nazwa po raz pierwszy pojawiła się w bulli papieża Bonifacego VIII z 16 lutego 1302 roku, dlatego w roku 2002 hucznie świętowano jubileusz 700-lecia Dolnej. W roku jubileuszowym oddano do użytku kanalizację deszczową, wyremontowano nawierzchnię ulicy Wiejskiej. W roku 2003 wieś

otrzymała nowy wodociąg a w 2004 przystąpiła do programu „Odnowa wsi”. Powołano tam również prężnie działające stowarzyszenie Towarzystwo Przyjaciół Wsi Dolna.

Pierwszy kościół wzmiankowany był już w roku 1335. Z tego czasu w pochodzącej z roku 1856 świątyni pod wezwaniem św. Piotra i Pawła zachował się gotycki układ ścian. W roku 1615 Dolną kupił hrabia Jerzy von Redern. W 1783 właścicielem był hrabia Colonna. Dolną zamieszkiwało wówczas 195 osób, funkcjonowała już szkoła i zatrudniony był jeden nauczyciel.

W 1817 roku właścicielem wsi został baron von Gastheimb. Liczba mieszkańców wzrosła do 249 osób. W roku 1845 w Dolnej znajdowały się folwark, karczma i wyrobisko kamienia wapiennego. W 65 budynkach mieszkało 463 osoby. Odnotowano obecność 25 gospodarzy. W 1861 roku Dolna liczyła 548 mieszkańców, w roku 1910 – 577, w roku 1939 – 563, w roku 2011 – 336 osób, w roku 2018 – 321, aktualnie- 315.

W Dolnej urodził się ks. biskup Franciszek Cedzich (1911-1972), który większą część swego życia spędził w Paragwaju, gdzie pełnił służbę misyjną. Po raz pierwszy po wojnie przyjechał do rodzinnej wioski w 1970 roku, by odprawić tu swoje prymicje biskupie, w rok później udzielił swym ziomkom sakramentu bierzmowania. Imieniem księdza biskupa Franciszka Cedzicha nazwana została jedna w nowych ulic w Dolnej.

Góra Świętej Anny

Na stokach Góry Chełmskiej leży wioska, kiedyś jej nazwa brzmiała Święta Anna, a później Annaberg lub Sankt Annaberg, obecnie Góra Św. Anny. Jej powstanie i rozwój wiąże się z klasztorem franciszkanów. W 1720 roku wioska liczyła zaledwie 54 mieszkańców, w 1843 roku liczba ta wzrosła do 476. W tym czasie wieś była ośrodkiem rzemieślniczym i miejscem targowym. W 1910 roku Góra św. Anny liczyła 704 mieszkańców, obecnie zamieszkuje ją 415 osób. Góra Św. Anny jest szczególnym miejscem w krajobrazie Śląska Opolskiego. Od niepamiętnych czasów ludzie otaczali ją czcią i wyznaczali jako cel swoich pielgrzymek i modlitw. Góra św. Anny i okolice wchodzi w skład utworzonego w 1988 roku Parku Krajobrazowego. Prezydent Aleksander Kwaśniewski rozporządzeniem z dnia 14 kwietnia 2004 r. uznał za pomnik historii „**Górę Świętej Anny – komponowany krajobraz kulturowo-przyrodniczy**”.

Góra Św. Anny to centrum pielgrzymkowe śląska opolskiego.

Góra Św. Anny - kaplica św. Marii Magdaleny z zespołu kaplic kalwaryjskich

Przypuszcza się, że pierwszy kościół został zbudowany w tym miejscu na przełomie lat 1480-1485. Jego fundatorami byli Mikołaj i Krzysztof Strzała, właściciele gruntów w Porębie, Leśnicy i Żyrowej. Pierwsza urzędowa wzmianka o istnieniu kościoła na Górze Chełmskiej pochodzi z 25 czerwca 1516 i znajduje się w piśmie biskupa wrocławskiego Jana V Turzo. Dokument ten mówi o przekazaniu przez Mikołaja Strzałę kaplicy na Górze Chełmskiej w zarząd proboszcza z Leśnicy.

W 1673 r. kościół został rozbudowany z fundacji rodziny de Gaschin i na nowo konsekrowany przez biskupa wrocławskiego Karola Franciszka Neandra de Petersdorf w dniu 30 kwietnia 1673 roku. Biskup poświęcił wówczas nowe boczne ołtarze i dwa dzwony - św. Anny i św. Franciszka.

W ołtarzu głównym znajduje się cudowna figura świętej Anny Samotrzeciej pochodząca z XV wieku.

Bazylika Świętej Anny od roku 1980 obiekt posiada godność bazyliki mniejszej, a w roku 2015 otrzymała tytuł Międzynarodowego Sanktuarium Świętej Anny Matki Najświętszej Maryi Panny nadany przez Stolicę Apostolską.

Na wschodnim i południowym zboczu Góry św. Anny pomiędzy drzewami rozciąga się annogórska kalwaria, która wzniesiona została staraniem Jerzego Adama de Gaschin w latach 1700-1709. Najpierw powstały trzy duże kościoły i 30 małych kaplic męki Pańskiej, a w późniejszym czasie pozostałe. Ukształtowanie terenu Góry sprzyjało temu, aby „wkomponować” w nie miejsca związane z wydarzeniami ostatnich dni ziemskiego życia Jezusa. Podobnie jak w Jerozolimie, na wschód

Góra Św. Anny - widok na klasztor Zakonu Braci Mniejszych

od miasta rozciąga się wąwóz Doliny Jozafata z Kościołem Grobu Maryi. Powyżej Góra Oliwna, z kaplicami Modlitwy w Ogrójcu i Zdrady Judasza. Na południowo-zachodniej stronie góry mieści się Golgota, na której ustawiono trzy krzyże. Znajduje się tu również Kościół św. Krzyża z ostatnimi stacjami Męki Pańskiej i Kaplica Grobu Pańskiego.

W 1996 roku została ustanowiona Fundacja "Sanktuarium Góry Św. Anny", której głównym celem jest wspieranie organizacyjne i finansowe działań mających na celu ochronę oraz rekonstrukcję budynków, budowli, obiektów kościelnych, klasztornych i innych dóbr kultury sakralnej w Górze Świętej Anny, propagowanie kultu Świętej Anny i idei franciszkańskich, wspieranie rozwoju infrastruktury komunalnej w miejscowości Góra Świętej Anny w powiązaniu z miejscami kultu religijnego oraz zachowanie i pielęgnacja przynależnego do Sanktuarium w Górze Świętej Anny drzewostanu kalwarii i popieranie badań naukowych o znaczeniu Góry Świętej Anny jako ośrodka kultury.

Fundacja przeprowadziła renowację wewnętrzną i zewnętrzną wszystkich kaplic kalwaryjskich, które odrestaurowane zostały wg programu konserwatorskiego zatwierdzonego przez Opolskiego Konserwatora Zabytków. Każda kaplica posiada swoją dokumentację konserwatorską, zaś projekt kolorystyczny, wg którego wykonane zostały elewacje kaplic zatwierdzony został przez rzeczoznawcę Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Fundacja „Sanktuarium Góry Św. Anny” pozyskiwała środki pieniężne do renowacji annogórskiego kompleksu z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Starostwa Powiatowego w Strzelcach

Opolskich, Kędzierzynie Koźlu, Krapkowicach, Gminy Leśnica. Ponadto Fundację wspierali materialnie i finansowo: Cementownia Górażdże SA, CEM -BUD z Chrzanowa, Zakłady Koksownicze Zdieszowice, Śląskie Kruszywa Naturalne Krapkowice, Bank Spółdzielczy w Leśnicy, Przedsiębiorstwo Remontowo-Produkcyjne ZK-REM w Zdieszowicach, Bis Multiserwis z Krapkowic, „Chespa” Krapkowice, Cementownia Odra SA W Opolu, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe i Usługowe Rajmund Adamietz ze Strzelce Opolskich, Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., AGROCENTRUM Strzelce Opolskie, PGE Elektrownia Opole S.A., Jokey Plastik Blachownia z Kędzierzyna Koźła; Polimex Mostostal Warszawa. Ofiarodawcami Fundacji są także osoby prywatne.

Kadłubiec

Sołectwo położone jest częściowo na terenie Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny”, na jego północnym skraju, pozostała część znajduje się w jego otulinie. Z Kadłubca rozpościera się wspaniała panorama. Widać stąd północną stronę bazyliki św. Anny.

Po raz pierwszy wymieniony został w dokumencie z 1302 roku jako Kadlubetz. W XVII wieku miejscowość nazywana była Kadlubiec lub Kadlubiecz. W roku 1817 właścicielem wioski był major von Thun z Wysokiej. Miejscowość liczyła wówczas 184 mieszkańców. W roku 2011 w Kadłubcu mieszkało 398 osób, a w dniu 31 grudnia 2018 roku 376 osób. Obecnie Kadłubiec liczy ok 350 mieszkańców.

Obiekty zabytkowe na terenie wioski to prywatny XIX wiatrak typu holenderskiego oraz murowana kaplica.

W 2002 roku Kadłubiec obchodził 770-lecie istnienia. W sołectwie tym aktywnie działa Ludowy Zespół Sportowy oraz koło Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim.

Krasowa

Wieś położona na południowy zachód od siedziby gminy, przez wieki była częścią leśnickiej parafii i własnością jej kolejnych proboszczów. Nazwę miejscowości wywodzi się od przymiotnika „krasny”, czyli „piękny”. W dokumentach po raz pierwszy – jako Kraszowa – pojawiła się w 1679 roku.

W 1720 roku wieś liczyła 82 mieszkańców, w 1861 roku w wiosce żyło 217 osób, w 1939 roku – 293, w roku 2011 - 204 osoby, a w roku 2018 – 190 osób. Sołectwo Krasowa liczy aktualnie 175 mieszkańców

W 1936 roku urzędową nazwę Krassowa zamieniono na nazwę Klein Walden, która przestała obowiązywać po zakończeniu II wojny światowej.

Współczesna Krasowa dysponuje kompleksem atrakcyjnych i uzbrojonych we wszystkie media działek o powierzchni 15 ha. Teren ten został przeznaczony na działalność

gospodarczą i usługową. W 1996 roku wybudowano wodociąg, a w 2003 Krasowa otrzymała kanalizację sanitarną sfinansowaną przez budżet gminy i fundusz SAPARD. Obecnie trwają prace wykończeniowe przy nowym klubie wiejskim, który służyć będzie wszystkim mieszkańcom wioski.

Pod względem kościelnym Krasowa należy do parafii w Januszkowicach, a ciekawym obiektem jest przydrożna kapliczka z XIX w.

Lichynia

Miejscowość po raz pierwszy wzmiankowana była jako Lichan w 1223 roku. W następnych wiekach pojawiały się nazwy: Lichinya, Lichina i Lichinia. Miejscowość wielokrotnie zmieniała właściciela. W roku 1782 Lichynia przeszła w ręce rodziny Hohenlohe, która władała na tym terenie do roku 1945.

W 1783 roku Lichynia liczyła 141 mieszkańców, w 1861 roku – 728, a w 1910 roku – 692, w roku 2011 – 436, a obecnie zamieszkiwana jest przez 380 mieszkańców. W połowie XIX stulecia działał młyn wodny, wapienniki i cegielnia. Istniała także – co najmniej od kilkudziesięciu lat - szkoła.

Obecnie Lichynia jest częściowo położona w Parku Krajobrazowym „Góra Świętej Anny”. W 1994 roku oddano do użytku nową remizę strażacką wraz z zapleczem oraz rozbudowano stację wodociągową. W kolejnych latach zbudowano kanalizację deszczową, a także ścieżkę rowerowo-pieszą. W roku 2002 wykonano bardzo funkcjonalną platformę edukacyjno – sportową, drożność odzyskał potok Łęcka Woda. Atrakcją Lichyni jest podworski park o powierzchni ok. 1 hektara z urozmaiconym drzewostanem. Przez wieś przepływa potok zwany Łęcka Woda, którego źródła znajdują się w rejonie Czarnocina.

Bardzo ciekawym obiektem zabytkowym jest przydrożna kapliczka z drewnianą wieżyczką z przełomu XVIII i XIX wieku, kompleksowo odrestaurowana w roku 2013.

Lichynia - kaplica św. Jana Nepomucena

Łąki Kozielskie

Miejscowość po raz pierwszy wzmiankowana w dokumentach z roku 1336. Pojawiała się m.in. jako Lęki, Lenky, a w czasach prusko-niemieckich jako Lenkau. W 1783 roku Łąki Kozielskie stanowiły część latyfundium kozielskiego, którego właścicielami była hrabiowska rodzina Plettenbergów. Mieszkało tu wówczas 185 osób. W 1817 roku znajdowały się tu dwa budynki szlacheckie. W 1843 roku na terenie wioski stały następujące obiekty: zamek, folwark, trzy młyny wodne oraz 79 domów prywatnych. Łąki Kozielskie liczyły wtedy, wraz z kolonią Kuszówka, 550 mieszkańców. W 1861 roku żyły tu 643 osoby, w 1939 roku – 839, w roku 2011 – 415, a obecnie Łąki Kozielskie zamieszkiwane są przez 370 mieszkańców. W latach 1983-1987 staraniem proboszcza ks. Tadeusza Kasprzyka wybudowano tu kościół pod wezwaniem błogosławionej Bronisławy. Staraniem władz gminy w latach 2013 – 2014 wybudowany został nowy klub wiejski, w którym swoją siedzibę mają działające w sołectwie stowarzyszenia społeczne: Ochotnicza Straż Pożarna i koło Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim. W roku 2018 Ochotnicza Straż Pożarna w Łąkach Kozielskich obchodziła jubileusz 90 –lecia istnienia.

Poręba

Miejscowość ta została po raz pierwszy wzmiankowana jako Poramba w 1485 roku. Należała wówczas do rycerskiego rodu Strzałów, fundatorów pierwszego kościoła na Górze Św. Anny. W 1637 roku Porębę kupił Melchior Ferdynand Gaszyna. W 1720 roku wieś liczyła 97 mieszkańców, w 1861 roku – 325, w 1939 roku – 369, w roku 2011 – 253, a obecnie Poręba liczy 230 mieszkańców.

Poręba posiada nietypową dla wsi opolskiej zabudowę łańcuchową, co wynika z jej położenia w wąskiej długiej dolinie. Prowadzi stąd urozmaicony krajobrazowo szlak kalwarii, z wieloma kaplicami i okazałymi drzewami. W centrum wsi znajduje się kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny oraz Dom Opieki Sióstr Najświętszej Maryi Panny im. Edmunda Bojanowskiego – błogosławionego w 1999 roku, który przebywał w Porębie w lipcu 1867 roku. Pielgrzymi podziwiając malownicze tereny, często zatrzymują się przy niezamarzającym źródle krasowym zwanym „Siedem Źródeł”, które znajduje się w pobliżu drogi do Leśnicy. Wyptywający stąd strumień wpada do przepływającego przez Leśnicę potoku Padół.

Od roku 1997 Poręba słynie z Regionalnego Przeglądu Koni. Ta cykliczna impreza przyciąga wielu hodowców, miłośników koni i turystów z całego Śląska.

Raszowa

Raszowa – kościół
pw. Wszystkich Świętych

Nazwa wioski wywodzi się od nazwiska właściciela lub dzierżawcy Rass. W wykazie wsi książeńcych z 1532 roku użyto nazwy Russowa, a w kościelnych sprawozdaniach powizytacyjnych z lat 1679 i 1688 wieś występuje jako Raszowa oraz Rassowa. Do 1810 roku wioska należała do klasztoru cystersów w Jemielnicy. W tym czasie liczyła ona 259 mieszkańców. Obecnie jest to duża wieś zamieszkała przez 1020 mieszkańców.

W latach 1927-1928 włączono do niej wioskę Rokicze (Rokitsch), na terenie której znajduje się barokowy kościół parafialny pod wezwaniem Wszystkich Świętych z 1791 roku. Wewnątrz świątyni znajduje się ciekawy barokowy ołtarz główny z rzeźbami świętych i aniołków.

Miejszem do uprawiania wędkarstwa i odpoczynku jest park wiejski o powierzchni 27 ha. Szczególne miejsce w życiu lokalnej społeczności odgrywa Ochotnicza Straż Pożarna, prężnie działa Stowarzyszenie Rozwoju i Odnowy Wsi Raszowa, koło Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim i Ludowy Zespół Sportowy.

Wysoka

Jej nazwa po raz pierwszy pojawia się jako Visoka w dokumentach Henryka Brodatego z roku 1234. Wioska należała wtedy do klasztoru w Czarnowąsach. W 1421 roku właścicielem Wysokiej był Petrasz Stral. W późniejszych wiekach Wysoka należała do rodów Buchtów, Dzierżanowskich, Gaszynów, a od roku 1799 - von Thunów, którzy władali obszarem dworskim do 1927 roku. W 1817 roku w Wysokiej mieszkało 27 zagrodników, 9 chałupników, a cała wieś liczyła 244 mieszkańców. W 1843 roku znajdowały się tu następujące obiekty: kościół, zamek, folwark, gorzelnia, browar, wapiennik i 4 gospody. Wioska miała 13 rzemieślników i jednego kupca. W 1910 roku liczyła 589 mieszkańców, obecnie zamieszkiwana jest przez 340 osób.

Na terenie Wysokiej zachowały się cenne ślady przeszłości. Najstarszy kościół wzmiankowany był w roku 1371. Kolejny powstał około

Wysoka - figura Trójcy Świętej

1444 roku i był rozbudowywany w latach 1933-1934 w stylu neobarokowym. Na starych murach świątyni pw. Św. Floriana zachowały się resztki grafitowych zdobień z 1580 roku. W kościele znajduje się m.in. późnorenesansowa ambona oraz krata z 1602 roku, oddzielająca dawne prezbiterium od nawy. Obecnie kościół znany z ruchomej stajenki betlejemskiej – dzieło proboszcza ks. Jana Pawła Sachera.

Od 1748 roku przy skrzyżowaniu dróg stoi kamienna figura Trójcy Świętej. W 2002 roku ta późnobarokowa rzeźba została pieczołowicie odrestaurowana przez Samorząd Leśnicy. W Wysokiej zachował się również murowany wiatrak typu holenderskiego.

Zalesie Śląskie

Jest najstarszym sołectwem w gminie Leśnica, po raz pierwszy wzmiankowane w 1223 roku jako Zalese. Przyznano wówczas klasztorowi w Czarnowąsach prawo pobierania dziesięciny. W tym czasie istniał już drewniany kościół. Z tego okresu pochodzą również srebrne monety, które odkryto podczas badań archeologicznych. Później zbudowano świątynię murowaną, w której do dziś zachowało się gotyckie prezbiterium z ok. 1400 roku. Kościół Św. Jadwigi został przebudowany w latach 1812-1815 przez Karola Heintze z Ujazdu.

Zalesie Śląskie - kościół pw. świętej Jadwigi

Nazwa miejscowości wielokrotnie się zmieniała. Na mapach pojawiały się: Zales, Zalis, Zalesne, Zales, Zaleze i Saleche.

W 1783 roku miejscowość miała już własną szkołę. W 1845 roku żyło tu 1 100 osób, a w 1910 roku – 1 584, w roku 2011 – 1 246, w 2019 roku- 1 168 osób, obecnie- 1100. W Zalesiu Śląskim znajdują się dwie mogiła powstańcze, jedna na cmentarzu parafialnym, a druga na placu kościelnym. W 1934 roku wybudowano dworzec kolejowy, który jednak – podobnie jak w Leśnicy i Łąkach Kozielskich – obecnie nie pełni już dawnej funkcji. Obiekt stanowi własność prywatną. W Zalesiu Śląskim aktywnie działa koło Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim i koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Prężnie funkcjonująca Ochotnicza Straż Pożarna w Zalesiu Śląskim w roku 2016 obchodziła jubileusz 120-lecia, natomiast sołectwo Zalesie Śląskie obchodziło w 2023 r. 800-lecie istnienia.

6. Stan zachowania obiektów zabytkowych.

Stan zachowania zabytkowych obiektów na terenach wiejskich w gminie Leśnica jest ogólnie dobry. Szczególną rolę pełnią obiekty sakralne – kościoły i kapliczki, które są najcenniejszymi zabytkami oraz obiekty użyteczności publicznej, fasady budynków odremontowano zachowując walory stylistyczne i wysokie standardy estetyczne. Walory kulturowe i historyczne oraz niepowtarzalne zabytki sakralne są elementem promocji gminy. Stan zachowania domów mieszkalnych i gospodarczych na terenie gminy jest zróżnicowany i w niektórych przypadkach wymaga podjęcia prac remontowych. Podjęcie prac przy tych domach przyczyni się do poprawy wizerunku wsi, a nade wszystko do zachowania i utrwalenia zabytkowej tkanki ruralistycznej.

Wszystkie wsie znajdujące się na terenie gminy posiadają metrykę średniowieczną, lokowano je na prawie niemieckim. W większości reprezentują typ ulicowy. Zabudowę poszczególnych wsi tworzą w przeważającej mierze zabudowania gospodarstw rolnych. Parcele ściśle do siebie przylegają, najczęściej mają plan wydłużonego prostokąta, o układzie prostopadłym do osi ulicy. W obrębie działek, od frontu znajduje się budynek mieszkalny, przeważnie o układzie szczytowym, zabudowa kalenicowa jest nielicznie reprezentowana. Budynki mieszkalne łączą się zwykle z zabudowaniami gospodarczymi. W głębi parcel znajdują się stodoły, ustawione w poprzek parceli. Budynki mieszkalne posiadają zazwyczaj jedną, rzadziej dwie kondygnacje. Na terenie gminy w zasadzie zachowane są historyczne struktury osadnicze. Współczesne realizacje nie zaburzają historycznych układów wiejskich.

Budowle sakralne na terenie gminy są w dobrym stanie technicznym. Dzięki staraniom proboszczów i mieszkańców kościoły są remontowane zgodnie z programami konserwatorskimi. W bezpośrednim sąsiedztwie kościołów znajdują się plebanie.

Dopełnieniem wiejskiego krajobrazu są liczne kapliczki. Najczęściej mają one charakter małych budyneczków ustawionych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków mieszkalnych. Są to zazwyczaj budowle jednokondygnacyjne, murowane, założone na planie prostokąta, zwieńczone daszkiem dwuspadowym, często ze szczytami w stylu barokowym lub neogotyckim, z prostokątnym lub zamkniętym łukowo otworem drzwiowym. Obiekty te są znaczącymi elementami w krajobrazie wsi.

7. Ochrona Zabytków w Gminie Leśnica - stan prawny

7.1. Formy ochrony

Art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067), wprowadza następujące formy ochrony zabytków:

- wpis do rejestru zabytków,
- uznanie za pomnik historii,
- utworzenie parku kulturowego,
- ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Jednocześnie ustawa stanowi, że ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

1) zabytki nieruchome będące w szczególności:

- krajobrazami kulturowymi,
- układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
- dziełami architektury i budownictwa,
- dziełami budownictwa obronnego,
- obiektami techniki, zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- cmentarzami,
- parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,

2) zabytki archeologiczne będące w szczególności:

- pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- cmentarzyskami,
- kurhanami,
- relikdami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

W gminie Leśnica występują następujące formy ochrony zabytków:

- wpis do rejestru zabytków,
- uznanie za pomnik historii,
- ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,

- zabytki nieruchome będące w szczególności krajobrazami kulturowymi, układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi, dziełami architektury i budownictwa,
- cmentarze,
- parki, ogrody,
- miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- zabytki archeologiczne.

7.2. Rejestr Zabytków

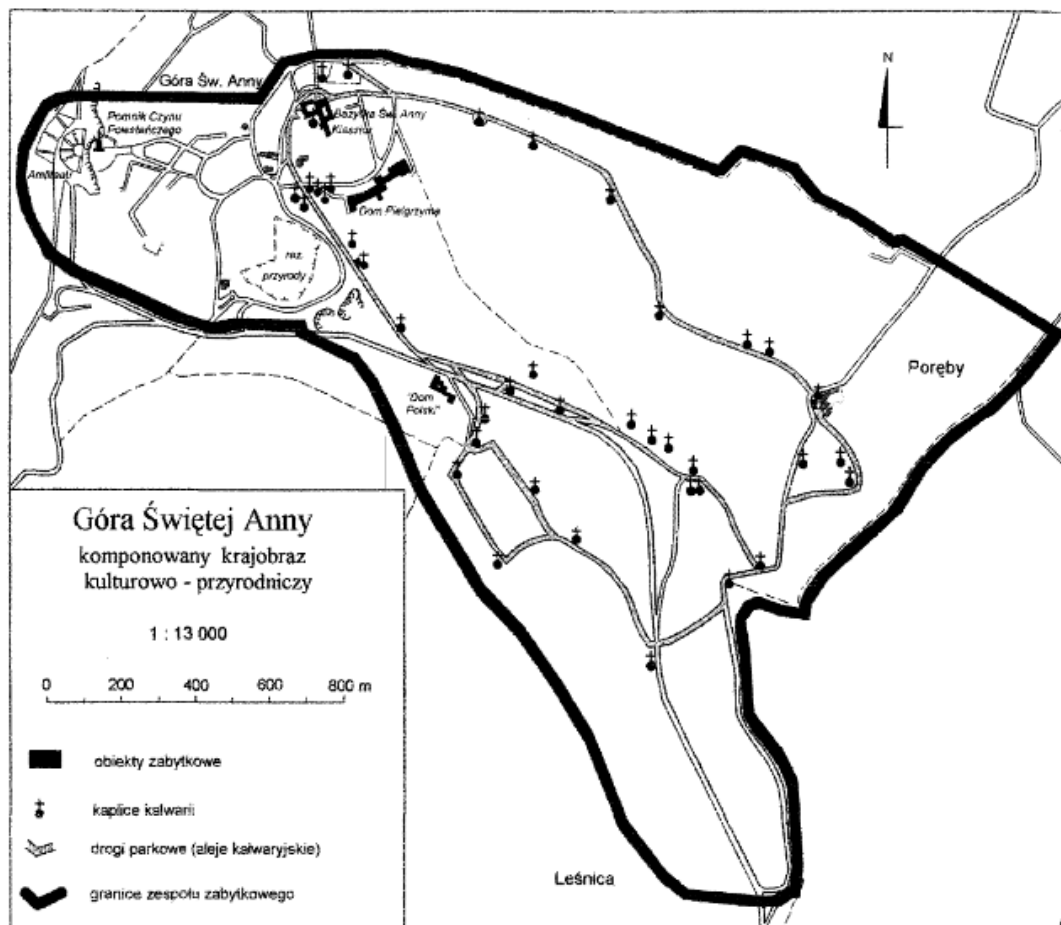
Obiekty, zespoły i założenia urbanistyczne wpisane do rejestru zabytków objęte są rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Sposób i tryb wydawania pozwoleń na prace przy zabytku reguluje Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. z 2022, poz. 951 z późn. zm).

Rejestr zabytków nieruchomych obejmuje obiekty wymienione w Rozdziale 4.1.2. niniejszego Programu.

Na terenie Gminy Leśnica znajduje się **pomnik historii "Góra Świętej Anny - komponowany krajobraz kulturowo-przyrodniczy"**, ustanowiony Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 kwietnia 2004r. w sprawie uznania za pomnik historii (D. U. Nr 102, poz. 1061).

Granica zespołu zabytkowego obejmuje, położony na powierzchni ok 80 ha, układ ruralistyczny wsi Góra Świętej Anny, obiekty architektoniczne zespołu klasztornego o.o. franciszkanów, 37 kaplic kalwaryjskich wraz z układem dróg i alej, obiekty zabytkowe: Dom Polski, Dom Pielgrzyma, Pomnik Czynu Powstańczego oraz rezerwat przyrody "Góra świętej Anny". Granica przebiega od ul. Strzeleckiej we wsi Góra świętej Anny wzdłuż drogi gruntowej do wsi Poręba i dalej do drogi "starosielskiej", następnie w kierunku południowym górną krawędzią jaru wzdłuż drogi do Leśnicy, z Leśnicy po południowej stronie dróżki kalwaryjskiej do granicy administracyjnej wsi Góra świętej Anny, potem wzdłuż granicy wsi, obejmując rezerwat przyrody, dalej wzdłuż jaru prowadzącego do amfiteatru, następnie drogą gruntową

okalającą od zachodu i północy amfiteatr do ul. Leśnej i dnem następnego jaru do ul. Strzeleckiej.

Mapa pomnika historii "Góra Świętej Anny - komponowany krajobraz kulturowo-przyrodniczy",

Celem ochrony jest zachowanie, ze względu na wartości kulturalne, założenia kalwaryjskie, będące przykładem zespolenia obiektów architektury z otwartą kompozycją krajobrazową, stanowiącą ponadto materialne świadectwo przenikania się kultur, religii i postaw patriotycznych.

7.3. Formy ochrony układów przestrzennych

W aktach prawa miejscowego - miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wprowadzone zostały następujące formy ochrony układów przestrzennych oraz krajobrazu kulturowego:

- **strefa ochrony konserwatorskiej typu „A”** obejmujący założenie klasztorne i kalwaryjskie wraz z Muzeum Czynu Powstańczego na terenie wsi Góra Świętej Anny i Poręba;

- **strefa ochrony konserwatorskiej typu „B”** obejmująca:
 - układ ruralistyczny wsi Krasowa,
 - centrum wsi Góra Świętej Anny wraz z obszarem przylegającym do sanktuarium,
 - teren przykościelny we wsi Wysoka,
- **strefa ochrony konserwatorskiej „układu ruralistycznego – genetycznego układu ulicówki placowej”**
 - obszar centrum miasta Leśnica w granicach układu lokacyjnego, ujętego w wojewódzkim rejestrze zabytków,
- **strefa ochrony konserwatorskiej układu przestrzennego miejscowości:**
 - północna część miejscowości Łąki Kozielskie,
 - fragment ulicy Kościuszki i ulicę świętej Jadwigi w Zalesiu Śląskim oraz ul. Wiejska w przysiółku Popice;
- **strefa ingerencji konserwatorskiej typu „K”** obejmujące:
 - obszar fragmentu zabudowy w pobliżu lasu we wsi Krasowa,
 - park przykościelny w Wysokiej,
 - teren parku podworskiego w Lichyni;
- **strefa obserwacji archeologicznej „OW”** obejmujące w całości lub części obszary zabudowane wsi Góra Świętej Anny i Wysoka;
- **strefa ochrony ekspozycji typu „E”:**
 - obszar pomiędzy wsią Czarnocin, a przysiółkiem Granica,
 - obszar w ciągu miejscowości Wysoka – Góra Św. Anny.

8. Gminna ewidencja zabytków

Zgodnie z art. 22 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nieruchomych spoczywa na wójcie (burmistrzu, prezydencie) gminy.

Gminna ewidencja zabytków ma formę zbioru kart ewidencyjnych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych równocześnie wojewódzką ewidencją zabytków prowadzoną przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Gminna ewidencja sporządzona została w roku 2006 i jest dokumentem otwartym; jest uzupełniana, aktualizowana i weryfikowana. Ewidencją zostały objęte zespoły i obiekty o istotnych lokalnych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych.

W gminnej ewidencji zabytków znajduje się 212 obiektów – wykaz zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Programu.

Zawartość merytoryczną ww. ewidencji z podziałem na poszczególne miejscowości Gminy Leśnica przedstawia poniższa tabela:

Miejscowość	Liczba zabytków ogółem	Liczba zabytków wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego	Liczba zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków
Leśnica	73	22	51
Czarnocin	6	0	6
Dolna	11	2	9
Góra Świętej Anny	76	59*	17
Kadłubiec	4	0	4
Krasowa	3	0	3
Lichynia	5	0	5
Łąki Kozielskie	2	0	2
Poręba	4	1	2
Raszowa	10	2	8
Wysoka	5	1	4
Zalesie Śląskie	13	1	12

Razem	212	88	124
--------------	------------	-----------	------------

Tabela 6 - zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków z podziałem na poszczególne miejscowości

*W gminnej ewidencji zabytków zostały ujęte wszystkie kaplice kalwaryjskie i stacje drogi krzyżowej w Górze Św. Anny i Porębie, które w rejestrze zabytków województwa opolskiego wpisane zostały pod jednym numerem.

Niewątpliwie jednym z najcenniejszych obiektów sakralnych w Gminie Leśnica jest Kalwaria wzniesiona w latach 1700 -1709 na południowo-wschodnim zboczu Góry Św. Anny. W skład annogórskiej kalwarii wchodzi 40 obiektów, w tym: kaplice Męki Pańskiej, kaplice maryjne, kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Porębie, kościół świętego Krzyża, który zawiera trzy ołtarze przedstawiające kolejne stacje Męki Pańskiej, Bazylika świętej Anny wraz z rajskim placem i Grotą Lurdzką.

9. Struktura własności:

Spośród zewidencjonowanych obiektów dużą część stanowi własność prywatną. W większości są to osoby fizyczne, do których należą zabudowania mieszkalne i gospodarczo-mieszkalne oraz większość przydomowych kapliczek.

Niezwykle cenną część zasobów zabytkowych w gminie Leśnica stanowi własność wyznaniową, którą reprezentuje Kościół Rzymsko-Katolicki. Należą do niego wszystkie kościoły, plebanie, domy pogrzebowe, annogórska kalwaria i część kapliczek.

Właścicielem obiektów zabytkowych jest również gmina. Są to przede wszystkim budynki użyteczności publicznej oraz kapliczki usytuowanych na działkach stanowiących własność gminy, domy mieszkalne i budynki gospodarcze.

10. Główne cele polityki gminnej związane z ochroną zabytków.

Wartości kulturowe i historyczne zasobów Gminy Leśnica wyrażają się ilością i jakością zachowanych obiektów zabytkowych, zabytkowych zespołów zabudowy oraz zabytkowych układów przestrzennych.

Cenny zespół zabytkowy annogórskiej kalwarii, zrewitalizowany Rynek w Leśnicy, odremontowane i odrestaurowane zabytkowe obiekty kultu sakralnego: Bazylika Świętej Anny, kościół pw. Trójcy Świętej w Leśnicy, kościół pw. Świętej Jadwigi w Zalesiu Śląskim, kościół pw. Wszystkich Świętych w Raszowej, odrestaurowane pomniki nagrobne, liczne kapliczki przydrożne, uznanie miejscowości Góra Świętej Anny za Pomnik Historii, nadanie zabytkowego charakteru poprzez renowację ulicy Strzeleckiej w Górze Św. Anny to **mocne strony** Gminy Leśnica w sferze dotyczącej ochrony zabytków.

Do **słabych stron** należy zaliczyć utratę cech zabytku przy niektórych obiektach mieszkalnych oraz zły stan techniczny byłego dworca kolejowego w Leśnicy oraz dwóch wiatraków typu holenderskiego. Obiekty te są w posiadaniu osób prywatnych.

Dokonując analizy mocnych i słabych stron należy stwierdzić, że **szansą** dla ochrony zabytków jest możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych przez właścicieli obiektów zabytkowych, promocja zabytkowych obiektów sakralnych w Górze Świętej Anny, ustanowienie Góry Świętej Anny – Pomnikiem Historii oraz uwzględnianie problematyki z zakresu ochrony zabytków w aktach miejscowych dotyczących planowania przestrzennego.

Zagrożeniem w sferze ochrony zabytków jest postępująca degradacja obiektów posiadających cechy zabytkowe – budynków byłych dworców kolejowych, wiatraków czy też domów prywatnych.

Program opieki nad zabytkami Gminy Leśnica stanowi podstawę dla działań związanych z ochroną dóbr kultury w okresie czterech lat od podjęcia uchwały przez Radę Miejską w sprawie przyjęcia niniejszego Programu.

Podstawą merytoryczną zadania jest określenie przedmiotu działania, czyli gminna ewidencja zabytków. Pierwszym podjętym i zrealizowanym przez gminę działaniem w strategii ochrony zabytków było opracowanie aktualnej i zweryfikowanej gminnej ewidencji zabytków, która stanowi bazę dla wszelkich dalszych działań w tym zakresie.

Właściwe określenie zasobów zabytkowych, wskazanie obiektów o unikalnych cechach stylistycznych, wysokich wartościach architektonicznych i historycznych, a także świadczących o specyfice regionalnego budownictwa i lokalnej tożsamości kulturowej (których zachowanie leży w interesie społecznym) jest warunkiem koniecznym i niezbędnym w formułowaniu priorytetów w zakresie ochrony dóbr kultury.

Celem programu opieki nad zabytkami w gminie Leśnica jest wzmocnienie ochrony i opieki nad zabytkami oraz poprawa ich stanu zachowania poprzez opracowanie systemowych rozwiązań realizowanych przez władze gminy.

Służą temu:

1. Aktualizacja gminnej ewidencji zabytków.
2. Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania gminy.

3. Wykorzystanie zasobów zabytkowych i walorów kulturowo-przyrodniczo-historycznych gminy.
4. Podejmowanie rozwiązań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i inwestycyjnych.
5. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.
6. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.
7. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków.
8. Monitoring stanu zachowania i sposobu wykorzystania zabytków.
9. Dotacje z budżetu gminy na prace konserwatorskie przy najcenniejszych zabytkach.
10. Promocja dziedzictwa kulturowego zwłaszcza zabytków w rozwoju turystyki.
11. Prowadzenie edukacji na rzecz ochrony dziedzictwa.

Realizowane kierunki działania skupiają się na następujących priorytetach:

1. Dbłość o obiekty sakralne Gminy Leśnica poprzez udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.
2. Dbłość o pozostałe obiekty zabytkowe poprzez sukcesywne działania zmierzające do zachowania zabytkowych cech obiektów.
3. Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego Gminy Leśnica.

11. Działania związane z ochroną zabytków, których właścicielem jest Gmina Leśnica.

Ochrona zabytków w Gminie Leśnica ma służyć zachowaniu dziedzictwa kulturowego. W tym celu należy dążyć do zapewnienia działań, dzięki którym obiekty zabytki nie utracą swoich cech.

Do działań tych należą:

1. Okresowe przeglądy stanu zachowania i zabezpieczeń obiektów zabytkowych.
2. Podjęcie działań w celu znalezienia użytkowników lub właścicieli dla zdegradowanych obiektów zabytkowych na terenie gminy.
3. Prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych, porządkowych i zabezpieczających na terenie parków gminnych.
4. Przygotowanie projektów rewitalizacji obszarów i obiektów zabytkowych w celu pozyskania środków z funduszy strukturalnych UE.
5. Prowadzenie działań mających na celu poprawę wizerunku wsi i estetyki przestrzeni publicznej poprzez podjęcie prac związanych z renowacją, odbudową i aktywizacją obiektów zabytkowych.

Ponadto bardzo ważnym aspektem działań są przeobrażanie funkcjonalne w obrębie gospodarowania przestrzenią w gminie. Dlatego należy dążyć do:

- ochrony podstawowych zasad kompozycji: układu zabudowy, sieci ulicznych z zielenią, kształtów dachów, wysokości budynków;
- ścisłego stosowania metod i technik przekształceń, modernizacji, akceptacji, rewaloryzacji i konserwacji obiektów kubaturowych o niskim standardzie technicznym i użytkowym, zmierzających do utrzymania istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego i cech zabudowy w granicach układu chronionego.

Źródłem finansowania zadań związanych z ochroną zabytków będą środki pozyskane z funduszy europejskich w ramach programów pomocowych oraz środki własne budżetu Gminy.

12. Działania związane z ochroną zabytków usytuowanych na terenie Gminy Leśnica.

Gmina Leśnica realizuje zadania związane z ochroną zabytków poprzez wiele działań zarówno formalnych jak i finansowych.

Rada Miejska w Leśnicy na podstawie art. 81 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 poz. 840) podjęła w dniu 23 kwietnia 2007 r. Uchwałę Nr VIII/65/07 w sprawie zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do

rejestr zabytków. Uchwała ta określa warunki udzielenia dotacji z budżetu Gminy oraz zasady jej rozliczania.

W trybie uchwały o dotację może się ubiegać podmiot będący właścicielem lub posiadaczem zabytku, a także podmiot, który do tego zabytku posiada tytuł prawny wynikający z użytkowania wieczystego, ograniczonego prawa rzeczowego.

Z budżetu Gminy Leśnica mogą być udzielane dotacje celowe na sfinansowanie prac lub robót budowlanych przy zabytkach, jeżeli spełnione są łącznie następujące kryteria:

- zabytek znajduje się na stałe na obszarze Gminy Leśnica
- zabytek posiada istotne znaczenie historyczne, artystyczne lub kulturowe dla mieszkańców Gminy.

Ponadto dotacja może zostać udzielona do 30% nakładów koniecznych na prace wymienione w art. 77 cytowanej wyżej ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W trybie podjętej uchwały udzielane są dotacje na prace konserwatorskie w obiektach sakralnych znajdujących się na terenie Gminy Leśnica.

Rada Miejska w Leśnicy corocznie w uchwale budżetowej określa wysokość środków przeznaczonych na dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

Bardzo ważnym elementem działań Gminy w zakresie ochrony nad zabytkami są dokumenty planistyczne związane z zabudową przestrzenną, które regulują zasady gospodarowania przestrzennego. Określone w nich warunki ograniczają działania związane z nowoczesną zabudową, a zarazem pozwalają na zachowanie zabytkowej tkanki obiektów i stref konserwatorskich.

Współpraca z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Opolu w zakresie spójnych danych dotyczących obiektów zabytkowych jest jednym z elementów Programu. Prowadzone działania pozwalają na prowadzenie dokumentacji identyfikującej rzeczywiste odzwierciedlenie stanu faktycznego.

Do tego obszaru należy wskazywanie nieistniejących miejsc bądź obiektów, które utraciły zabytkowy charakter oraz współpraca merytoryczna pozwalająca na wyjaśnienie nieścisłości

występujących w rejestrze wojewódzkim. Różnice pomiędzy stanem faktycznym, a danymi figurującymi w rejestrze związane są m.in. z nieścisłościami, które najprawdopodobniej powstały przy zmianie numeracji i nazw niektórych ulic.

Jednym z działań Gminy z zakresu ochrony zabytków jest aktualizacja ewidencji gminnej, polegająca na wykreśleniu z ewidencji obiektów nieistniejących i gruntowanie przebudowanych (zmiana bryły budynku, układu i wielkości otworów okiennych, skucie wystroju elewacji itp.) oraz wprowadzeniu nowych obiektów, dotąd nie objętych ewidencją, a posiadających wartości zabytkowe, ważne dla kulturowej tożsamości regionu.

Ponadto prowadzone są działania umożliwiające ochronę zabytków, do których należą:

- przygotowanie właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do absorpcji programowych funduszy Wspólnoty Europejskiej;
- przygotowanie aktualnych informacji o możliwościach pozyskiwania środków finansowych z zakresu ochrony zabytków (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Fundusz Kościelny, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwolnienia z podatku VAT). Pomoc mieszkańcom gminy w wyszukiwaniu i pisaniu programów na pozyskiwanie środków finansowych z funduszy unijnych;
- udostępnienie do naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- prowadzeniu prac konserwatorskich restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- korzystanie z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

12. Podsumowanie

Poprzez prowadzenie właściwej polityki władze samorządowe wytyczają oraz kreują stosowne postawy obywateli wobec zachowanego dziedzictwa .

Do najważniejszych zadań w tym względzie należy:

1. Edukacja mieszkańców w zakresie konieczności ochrony miejscowego dziedzictwa kulturowego. Propagowanie idei poszanowania lokalnej specyfiki budowlanej i zachowania ciągłości tradycji. Wskazane są takie inicjatywy jak organizowanie spotkań dla ludności z pracownikami służb konserwatorskich, tworzenie ścieżek edukacyjnych dla młodzieży szkolnej, mające na celu uświadomienia roli zabytków w krajobrazie kulturowym. Mogą temu służyć również dydaktyczne ścieżki turystyczne, np. szlak ginących zawodów.
2. Wskazywanie i promowanie najlepszych inwestycji związanych z zabytkami.
3. Administracyjne egzekwowanie rygorów określonych między innym w planach zagospodarowania przestrzennego, głównie w zakresie wysokości zabudowy jej charakteru i funkcji, a także ochrony wyznaczonych obszarów i budynków.
4. Ochrona i promocja odrębnych cech lokalnych, pielęgnacja tradycji oraz poszanowanie dla technicznego i przemysłowego dziedzictwa gminy.
5. Rozwój i promocja walorów turystycznych, z wykorzystaniem w tym celu obiektów zabytkowych, a w szczególności zespołów rezydencjonalno-folwarcznych.
6. Monitoring umów dotyczących sprzedaży zabytków osobom i przedsiębiorstwom prywatnym, pod kątem realizacji zobowiązań tych podmiotów względem zakupionych obiektów.
7. Wykorzystanie zabytkowych zasobów gminy do aktywizacji gospodarczej np. w obszarze turystyki i rekreacji.
8. Współpraca ze służbami konserwatorskimi województwa. Powinno się to wyrażać między innymi obligowaniem inwestorów do opiniowania planowanych prac (nawet tych pozornie drobnych - jak wymiana okien, docieplenie ścian) przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ustala się następujące zadania, które powinny być uwzględniane przez organy i jednostki administracji publicznej w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, wspierające właścicieli lub

posiadaczy zabytków, wynikające z ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami, a mianowicie:

- zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyeksponowania poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych,
- wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- realizacji przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Realizacja zadań określonych w Programie będzie się odbywać poprzez instrumenty prawno-ekonomiczne i finansowe.

Instrumenty prawne: - aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i innych dokumentów planistycznych, wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków.

Instrumenty finansowe: pozyskiwanie funduszy pomocowych na zadania związane z ochroną i opieką nad zabytkami, finansowanie w ramach możliwości finansowych budżetu Gminy zadań i prac konserwatorskich i restauratorskich.

Instrumenty koordynacji: realizacja Strategii Rozwoju Gminy Leśnica na lata 2022-2025 w część dotyczącej ochrony dziedzictwa kulturalnego.

Instrumenty kontrolne: bieżąca aktualizacja gminnej ewidencji zabytków, monitoring stanu technicznego zabytków.

Obiekty zabytkowe ujęte w gminnej ewidencji zabytków Gminy Leńnica

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres /ew. cecha charakteru/	Rok / wiek	Nr rejestru WUOZ/ data wpisania do rejestru	Nr karty w GEZ
1.	Dolna	kościół	ul. Wiejska		1131/66	1
2.	Dolna	mogiła zbiorowa powstańców śląskich	cmentarz parafialny		203/89	2
3.	Góra Anny	Świętej obszar Góry Św. Anny – pomnik historii			185 z dnia 18.07.1949	3
4.	Góra Anny	Świętej Dom Pielgrzyma	Aleja Jana Pawła II 7	1939r.	26/2004 z dnia 27.01.2004 r.	4
5.	Góra Anny	Świętej Bazylika Świętej Anny	ul. Klasztorna 6	1480 r. , 1665 r., 1781 r., 1888 r., 1868 r.	1/50 z dnia 21.11.1950 r.	5
6.	Góra Anny	Świętej Klasztor w zespole klasztornym Ojców Franciszkanów	ul. Klasztorna 6	1730 – 49 1905 r.	1/50 z dnia 21.11.1950 r.	6
7.	Góra Anny	Świętej dziedziniec krużgankowy tzw. Rajski Plac	ul. Klasztorna 6		1/50 z dnia 21.11.1950 r.	7
8.	Góra Anny	Świętej kaplica – Brama Wschodnia	„Droga Męki Pańskiej,,	1700 – 09 r. 1760 – 64 r. XIX w.	2010/74 z dnia 29.04.1974 r.	8
9.	Góra Anny	Świętej kaplica – dom Annasza	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r.	9
10.	Góra Anny	Świętej kaplica III Upadek	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	10
11.	Góra Anny	Świętej kaplica II Upadek	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	11
12.	Góra Anny	Świętej kaplica Cedron	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	12
13.	Góra Anny	Świętej kaplica Wieczernik	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	13
14.	Góra Anny	Świętej kaplica Święta Weronika	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	14
15.	Góra Anny	Świętej kaplica Włożenie Krzyża	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	15
16.	Góra Anny	Świętej kaplica Św. Rafała Archanioła	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	16
17.	Góra Anny	Świętej kaplica Gradusy	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	17
18.	Góra Anny	Świętej kościół pw. św. Krzyża	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	18
19.	Góra Anny	Świętej kaplica Ratusz Piłata	„Droga Męki Pańskiej,,		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	19

20.	Góra Anny	Świętej	kaplica Zdrada Judasza	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	20
21.	Góra Anny	Świętej	kaplica Płaczące Niewiasty	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	21
22.	Góra Anny	Świętej	Kaplica I Upadek	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	22
23.	Góra Anny	Świętej	Kaplica Pałac Heroda	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	23
24.	Góra Anny	Świętej	kaplica Ogrójec	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	24
25.	Góra Anny	Świętej	kaplica Obnażenie	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	25
26.	Góra Anny	Świętej	kaplica Namaszczenie	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	26
27.	Góra Anny	Świętej	kaplica Pałac Kajfasza	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	27
28.	Góra Anny	Świętej	kaplica Grób Chrystusa	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	28
29.	Góra Anny	Świętej	kaplica Cyrenejczyk	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	29
30.	Góra Anny	Świętej	kaplica Serce NMP	„Droga Pańskiej,,	Męki		2010/74 z dnia 29.04.1974 r	30
31.	Góra Anny	Świętej	kaplica Domek NMP				2010/74 z dnia 29.04.1974 r	31
32.	Góra Anny	Świętej	kaplica VI stacja pogrzebowa				2010/74 z dnia 29.04.1974 r	32
33.	Góra Anny	Świętej	kaplica Pożegnanie z Matką				2010/74 z dnia 29.04.1974 r	33
34.	Góra Anny	Świętej	kaplica Przyjęcie w niebie NMP				2010/74 z dnia 29.04.1974 r	34
35.	Góra Anny	Świętej	kaplica Koronacja NMP				2010/74 z dnia 29.04.1974 r	35
36.	Góra Anny	Świętej	kaplica Królowa Patriarchów				2010/74 z dnia 29.04.1974 r	36
37.	Góra Anny	Świętej	kaplica Św. Maria Magdalena				2010/74 z dnia 29.04.1974 r	37
38.	Góra Anny	Świętej	kaplica Św. Helena				2010/74 z dnia 29.04.1974 r	38
39.	Góra Anny	Świętej	kaplica Dom Pustelnika				2010/74 z dnia 29.04.1974 r	39
40.	Góra Anny	Świętej	kaplica klasztorna w. Świętego Józefa	Ogród klasztorny			2010/74 z dnia 29.04.1974 r	40
41.	Góra Anny	Świętej	Mogila Powstańców Śląskich	Cmentarz parafialny			232/89 z dnia 30.12.1989 r.	41
42.	Góra Anny	Świętej	Zbiorowe mogiły żołnierskie	Cmentarz parafialny			233/89 z dnia 30.12.1989 r.	42
43.	Góra Anny	Świętej	Dawna karczma – obecnie budynek mieszkalny	ul. Leśnicka 22			1776/66 z dnia 07.10.1966 r.	43
44.	Góra Anny	Świętej	Muzeum Czynu Powstańczego	ul. Leśnicka 28			2276/91 z dnia 08.07.1991 r.	44

45.	Góra Świętej Anny	piec wapienniczy	na terenie amfiteatru		2226/90 z dnia 10.07.1990 r.	47
46.	Raszowa	kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych		XVI w., XVII w. 1882 r.	142/54 z dnia 27.12.1954 r.	48
47.	Raszowa	dawny spichlerz	ul. Kościelna nr 4		2072/82 z dnia 18.02.1982 r.	49
48.	Wysoka	kościół parafialny p.w. świętego Floriana	ul. Strzelecka	XIV w., XVIII w., 1934 r.	141/54 z dnia 27.12.1954 r.	50
49.	Zalesie Śląskie	kościół parafialny p.w. Św. Jadwigi	ul. Świętej Jadwigi	XIV w.	885/64 z dnia 15.05.1964 r.	51
50.	Leśnica	osiedla zabytkowe			155/57 z dnia 12.09.1957 r.	52
51.	Leśnica	kościół pw. Trójcy Świętej	ul. Kościelna	1717, XIX w.	1135/66 z dnia 10.02.1966 r.	53
52.	Leśnica	Kościół pw. NMP	cmentarz parafialny w Leśnicy	XVI – XVII w.	1136/66 z dnia 10.02.1966 r.	54
53.	Leśnica	mogiła zbiorowa powstańców śląskich	cmentarz parafialny		204/89 z dnia 14.02.1989 r.	55
54.	Leśnica	dom	ul. Chrobrego nr 11		1889/67 z dnia 12.10.1967 r.	56
55.	Leśnica	dom	ul. Chrobrego nr 15			57
56.	Leśnica	dom	ul. Chrobrego nr 17		1891/67 z dnia 12.10.1967 r.	58
57.	Leśnica	dom	ul. Ludowa nr 1		1893/67 z dnia 12.10.1967 r.	59
58.	Leśnica	dom	ul. Ludowa nr 3		1894/67 z dnia 12.10.1967 r.	60
59.	Leśnica	dom	ul. Ludowa nr 5		1895/67 z dnia 12.10.1967 r.	61
60.	Leśnica	dom	ul. Ludowa nr 7		1896/67 z dnia 12.10.1967 r.	62
61.	Leśnica	dom	ul. Ludowa nr 9		1897/67 z dnia 12.10.1967 r.	63
62.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 4		1880/67 z dnia 01.06.1967 r.	64
63.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 7		1881/67 z dnia 01.06.1967 r.	65
64.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 8		1882/67 z dnia 02.06.1967 r.	66
65.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 12		1883/67 z dnia 02.06.1967 r.	67
66.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 22		1884/67 z dnia 02.06.1967 r.	68
67.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 23		1885/67 z dnia 02.06.1967 r.	69
68.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 24		1887/67 z dnia 11.10.1967 r.	70
69.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 25		1888/67 z dnia 11.10.1967 r.	71

70.	Leśnica	dom	ul. Ligonja nr 4			72
71.	Leśnica	dom	ul. 1 Maja nr 7			73
72.	Poręba	Kościół Wniebowzięcia NMP	ul. Wiejska		2010/74 z dnia 29.04.1974 r.	75
73.	Czarnocin	dom	ul. Wiejska nr 7a			76
74.	Czarnocin	budynek gospodarczy	ul. Wiejska nr 7a			77
75.	Czarnocin	szopka	ul. Wiejska nr 7a			78
76.	Czarnocin	dom	ul. Wiejska nr 34			79
77.	Czarnocin	dom	ul. Wiejska nr 41			80
78.	Czarnocin	kapliczka	ul. Wiejska			81
79.	Dolna	dom	ul. Wiejska nr 7			82
80.	Dolna	plebania	ul. Wiejska 24			83
81.	Dolna	budynek gospodarczy	ul. Wiejska nr 24			84
82.	Dolna	dom	ul. Wiejska nr 51			85
83.	Dolna	dom	ul. Wiejska nr 62			86
84.	Dolna	dom przedpogrzebowy	Na terenie cmentarza parafialnego			87
85.	Dolna	kapliczka	ul. Wiejska			88
86.	Dolna	stajnia podworska				89
87.	Góra Świętej Anny	brama wejściowa na Rajski Plac				90
88.	Góra Świętej Anny	kaplica Matki Boskiej Fatimskiej	tzw. Rajski Plac			91
89.	Góra Świętej Anny	kaplica II stacja pogrzebowa				92
90.	Góra Świętej Anny	kaplica III stacja pogrzebowa				93
91.	Góra Świętej Anny	kaplica IV stacja pogrzebowa				94
92.	Góra Świętej Anny	kaplica Królowa Aniołów				95
93.	Góra Świętej Anny	kaplica Matki Miłosierdzia				96
94.	Poręba	kapliczka św. Jana przy kościele Matki Boskiej Wniebowziętej				97
95.	Góra Świętej Anny	Grota Lurdzka Matki Boskiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	98
96.	Góra Świętej Anny	furtka do Groty Lurdzkiej				99
97.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji I Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	100
98.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji II Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	101
99.	Góra Świętej Anny	kaplica stacji III Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	102

100.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji IV Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	103
101.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji V Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	104
102.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji VI Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	105
103.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji VII Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	106
104.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji VIII Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	107
105.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji IX Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	108
106.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji X Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	109
107.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji XI Drogi Krzyżowej przy Grocie Matki Boskiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	110
108.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji XII Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	111
109.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji XIII Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	112
110.	Góra Anny	Świętej	kaplica stacji XIV Drogi Krzyżowej przy Grocie Lurdzkiej			Ks.B.t.I-73/1-15/05 z dnia 20.07.2005 r.	113
111.	Góra Anny	Świętej	dom	ul. Leśnicka nr 6			114
112.	Góra Anny	Świętej	dom – restauracja Anna	ul. Rynek nr 2			115
113.	Góra Anny	Świętej	dom – restauracja Alba	ul. Rynek nr 4			116
114.	Góra Anny	Świętej	dom	ul. Rynek nr 7			117
115.	Góra Anny	Świętej	dom	ul. Rynek nr 12			118
116.	Góra Anny	Świętej	dom	ul. Rynek nr 13			119
117.	Góra Anny	Świętej	dom	ul. Wolności nr 2			120
118.	Góra Anny	Świętej	dom	ul. Strzelecka nr 9			121
119.	Kadłubiec		kapliczka – dzwonnica św. Floriana				122

120.	Kadłubiec	kapliczka	obok domu nr 8			123
121.	Kadłubiec	wiatrak				124
122.	Kadłubiec	Budynek mieszkalny /była szkoła/	ul. Wiejska nr 50			125
123.	Krasowa	kapliczka	ul. Wiejska nr 9			126
124.	Krasowa	dom	ul. Wiejska nr 14			127
125.	Krasowa	dom	ul. Wiejska nr 19			128
126.	Lichynia	kapliczka – dzwonnica	Ul. Daszyńskiego			129
127.	Lichynia	dom	ul. Daszyńskiego nr 38			130
128.	Lichynia	dom	ul. Daszyńskiego nr 40			131
129.	Lichynia	dom	ul. Daszyńskiego nr 44			132
130.	Lichynia	dom	ul. Daszyńskiego nr 51			133
131.	Łąki Kozielskie	kaplica				134
132.	Łąki Kozielskie	dom	ul. Wolności nr 1			135
133.	Poręba	klasztór - budynek mieszkalny	ul. Wiejska nr 28			136
134.	Poręba	dom	ul. Wiejska nr 39			137
135.	Raszowa	kapliczka	ul. Góry Świętej Anny nr 109			138
136.	Raszowa	kapliczka	ul. Góry Świętej Anny 81			139
137.	Raszowa	kapliczka	ul. Góry Świętej Anny 48			140
138.	Raszowa	dom	ul. Góry Świętej Anny nr 71			141
139.	Raszowa	dom	ul. Góry Świętej Anny nr 56			142
140.	Raszowa	dom	ul. Słowackiego nr 20			143
141.	Raszowa	budynek gospodarczy	ul. Słowackiego nr 20			144
142.	Wysoka	dom	ul. Strzelecka nr 62			145
143.	Wysoka	dom	Ul. Strzelecka nr 66			146
144.	Wysoka	wiatrak				147
145.	Zalesie Śląskie	kaplica cmentarna przedpogrzebowa	plac kościelny	XIX/XX w.		148
146.	Zalesie Śląskie	kapliczka				149
147.	Zalesie Śląskie	spichlerz dworski				150
148.	Zalesie Śląskie	dworzec kolejowy	ul. Dworcowa 10	1936 r.		151
149.	Zalesie Śląskie	dom	ul. Strażacka nr 2			152
150.	Zalesie Śląskie	dom	ul. Kościuszki nr 3			153
151.	Zalesie Śląskie	dom	ul. Kościuszki nr 22			154
152.	Zalesie Śląskie	dom	ul. Kościuszki nr 22a			155
153.	Zalesie Śląskie	brama drewniana	ul. Kościuszki 35			156
154.	Zalesie Śląskie	dom	ul. Kościuszki nr 35			157
155.	Zalesie Śląskie	dom	ul. Kościuszki nr 46			158
156.	Zalesie Śląskie	dom	ul. Kościuszki nr 82			159

157.	Leśnica	kapliczka	ul. Księżowiejska	XVIII – XIX w.		160
158.	Leśnica	kapliczka	ul. Zdieszowicka nr 4	XIX w.		161
159.	Leśnica	kapliczka św. Judy Tadeusza	ul. Żyrowska			162
160.	Leśnica	dworzec kolejowy	ul. Dworcowa		Ka.A.t.I 81/2009 11.02.2009	163
161.	Leśnica	dom	ul. Kościelna nr 1			164
162.	Leśnica	dom	ul. Kościelna nr 3			165
163.	Leśnica	dom	ul. Zdieszowicka nr 14			166
164.	Leśnica	dom	ul. Góry Św. Anny nr 2			167
165.	Leśnica	dom	ul. Góry Św. Anny nr 6			168
166.	Leśnica	dom	ul. Góry Św. Anny nr 12			169
167.	Leśnica	dom	ul. Brzegowa nr 11			170
168.	Leśnica	dom	ul. Chrobrego nr 9			171
169.	Leśnica	dom (stacja Caritas)	ul. Kościuszki nr 3			172
170.	Leśnica	om (ZGK)	ul. Kościuszki nr 5			173
171.	Leśnica	sala gimnastyczna - SOSW	ul. Kozielska nr 20			174
172.	Leśnica	biurowiec SOSW - dom	ul. Kozielska nr 20			175
173.	Leśnica	dom- internat SOSW	ul. Kozielska nr 20			176
174.	Leśnica	bud. gosp.- pralnia - SOSW	ul. Kozielska nr 20			177
175.	Leśnica	stolarnia SOSW	ul. Kozielska nr 20			178
176.	Leśnica	pawilon ogrodowy (kapliczka przy PG)	ul. Kozielska			179
177.	Leśnica	budynek mieszkalny	ul. Kozielska 27			180
178.	Leśnica	dom	ul. Księżowiejska nr 19			181
179.	Leśnica	Dom	ul. Ligionia 2		1892/67 z dnia 12.10.1967 r.	182
180.	Leśnica	dom	ul. 1-go Maja nr 3		1899/67 z dnia 12.10.1967 r.	183
181.	Leśnica	dom	ul. Pl. Marka nr 1			184
182.	Leśnica	dom	ul. Pl. Marka nr 3			185
183.	Leśnica	dom	ul. Młyńska nr 1			186
184.	Leśnica	dom	ul. Młyńska nr 17			188
185.	Leśnica	dom	ul. Młyńska nr 27			189
186.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 1			190
187.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 2			191
188.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 3			192
189.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 5			193
190.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 6			194
191.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 10			195
192.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 11			196
193.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 26			197

194.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 27			198
195.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 28			199
196.	Leśnica	dom	Pl. Narutowicza 29			200
197.	Leśnica	dom	ul. Poprzeczna nr 2			201
198.	Leśnica	dom	ul. Strażacka 9			202
199.	Leśnica	dom	ul. Szpitalna 2			203
200.	Leśnica	Dom pomocy społecznej - dawny szpital	ul. Szpitalna nr 20			204
201.	Leśnica	dom	ul. Porębska nr 6			205
202.	Leśnica	Galeria Sztuki (dawny spichlerz)	Pl. Targowy nr 2			206
203.	Leśnica	dom	ul. Zdieszowicka nr 11			207
204.	Leśnica	dom	ul. Zdieszowicka nr 24			208
205.	Dolna	cmentarz rzymsko-katolicki				209
206.	Góra Św. Anny	cmentarz rzymsko-katolicki				210
207.	Raszowa	cmentarz rzymsko-katolicki				211
208.	Wysoka	cmentarz rzymsko-katolicki				212
209.	Leśnica	cmentarz rzymsko-katolicki				213
210.	Leśnica	cmentarz żydowski				215
211.	Góra Św. Anny	Budynek gospodarczy – tzw. kuźnia w zespole klasztoru OO. Franciszkanów	Klasztorna 6		Ks. A t. I 208/2013 z dnia 14.10.2013 r.	216
212.	Leśnica	Kapliczka	ul. Porębska 6			217

Tabela 7 - obiekty zabytkowe ujęte w gminnej ewidencji zabytków